

REPUBLIKA HRVATSKA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za gospodarstvo i održivi razvoj

I N F O R M A C I J A

o stanju gospodarstva
Vukovarsko-srijemske županije
u 2021. godini

Vukovar, prosinac 2022. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA	3
2.1. Opći podaci o Vukovarsko-srijemskoj županiji.....	3
2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka	3
2.3 Migracija stanovništva.....	5
2.4. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana.....	8
3. VOĆARSKA PROIZVODNJA	12
4. GOSPODARSKI TRENDOVI U RH I OKRUŽENJU	14
4.1. Makroekonomska kretanja i pokazatelji za RH u 2021. godini	14
4.2. Bruto domaći proizvod (BDP).....	18
4.3. Indeks gospodarske snage prema županijama u RH u 2021. godini	19
4.4 Financijski rezultati poduzetnika Hrvatske u 2021. godini	20
4.4.1. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika Hrvatske u 2021. godini	21
4.4.2. Analiza poslovanja poduzetnika Hrvatske u 2021. godini po gradovima i općinama	21
4.4.3. Ukupni prihodi poduzetnika Hrvatske u 2021. godini	22
4.5 Osnovni makroekonomske pokazatelji gospodarstva VSŽ u 2021. godini	24
4.7. Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika po županijama.....	25
5. ANALIZA I USPOREDBA REZULTATA POSLOVANJA PODUZETNIKA NA RAZINI NUTS 2 REGIJA, ŽUPANIJA I GRADOVA	25
5.1. Broj poduzetnika i broj zaposlenih po županijama u 2021. godini	29
5.2. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika po gradovima u 2021. godini.	30
5.3. Broj poduzetnika po županijama u 2021. godini, promatrano po veličini.....	31
5.3. Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu u 2021. godini prema sjedištu investitora po županijama	32
5.4 Dobit i gubitak razdoblja poduzetnika u 2021. godini po županijama	33
6. ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST U RH I VSŽ U 2021. GODINI	35
6.1. Razina obrazovanja nezaposlenih osoba na području VSŽ	36
6.2. Prosječan broj nezaposlenih osoba u VSŽ u 2021. godini	36
7. OBRTNIŠTVO U RH I VSŽ U 2021. GODINI	37
8. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA RH I VSŽ U 2021. GODINI	43
8.1. Vanjskotrgovinska razmjena na razini VSŽ u 2020. godini	45
8.2. Robna razmjena Vukovarsko-srijemske županije po djelatnostima u 2020. godini	45
9. ŽUPANIJE I FONDOVI EU	46
10. ZAKLJUČAK	48

1. UVOD

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave koja, u okviru svog samoupravnog djelokruga ima ulogu usklađivanja interesa gradova i općina u svom sastavu te poduzimanja aktivnosti uravnoteženog socioekonomskog razvoja Županije u cjelini.

Godišnjim programom rada Županijske skupštine predviđena je izrada Informacije o stanju gospodarstva na području Vukovarsko-srijemske županije. U ovom dokumentu daje se pregled stanja u gospodarstvu općenito i po pojedinim segmentima, odnosno djelatnostima koje su značajne za gospodarski razvoj Županije.

Određena područja iz nadležnosti Županije, a koja su predmet zasebnog izvješćivanja Županijske skupštine (poljoprivreda, poslovanje trgovačkih društava u kojima je Županija vlasnik ili suvlasnik, aktivnosti županijske razvojne agencije i dr.) u ovom dokumentu su obrađeni samo u mjeri koja je nužna za sagledavanje pozicije tog segmenta u sveukupnom gospodarstvu Vukovarsko srijemske županije.

Radi bolje ocjene postojećeg stanja i sagledavanja ostvarenih trendova po pojedinim sektorima gospodarstva prikazani su postignuti rezultati u 2021. godini, kao i u godinama relevantnim za komparativnu analizu i donošenje konkretnih zaključaka.

Da bismo dobili realniju sliku trenutnog stanja, u ovoj informaciji se mogu pronaći i podaci iz tekuće godine koje objavljuju institucije zadužene za praćenje stanja u gospodarstvu.

Za izradu ovog materijala korišteni su podaci Državnog zavoda za statistiku, Ureda za katastar i geodetske poslove, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – Područna služba Vinkovci, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatske gospodarske komore, Trgovačkog suda u Osijeku, Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU, Vlade Republike Hrvatske i Upravnog odjela za poljoprivredu i infrastrukturu Vukovarsko-srijemske županije.

Svrha dokumenta jeste da prikaže aktualne trendove u gospodarstvu RH u odnosu na gospodarstva iz okruženja, kao i trendove unutar nacionalnog gospodarstva, odnosno poziciju Vukovarsko srijemske županije u okvirima istoga.

Tako uočeni trendovi i pokazatelji trebali bi biti osnova za donošenje odluka i strateških dokumenata koji imaju za cilj oporavak, jačanje konkurentnosti i razvoj gospodarstva na ovim prostorima.

2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA

2.1. Opći podaci o Vukovarsko-srijemskoj županiji

Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na samom istoku Republike Hrvatske. Istočna granica sa Srbijom i južna s Bosnom i Hercegovinom ujedno je i državna granica Republike Hrvatske ukupne dužine 266,2 km, od čega je 148,2 km riječne granice uz Dunav i Savu te 118 km kopnene granice prema Srbiji.

Prostire se na površini od 2.448 km², a prema službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2021. godine na području županije živi 143,113 stanovnika.

Županija sa sjedištem u Vukovaru obuhvaća 5 gradova (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok) i 26 općina (Andrijaševci, Babina Greda, Bogdanovci, Borovo, Bošnjaci, Cerna, Drenovci, Gradište, Gunja, Ivankovo, Jarmina, Lovas, Markušica, Negoslavci, Nijemci, Nuštar, Privlaka, Stari Jankovci, Stari Mikanovci, Štitar, Tompojevci, Tordinci, Tovarnik, Trpinja, Vođinci i Vrbanja) s 84 pripadajuća naselja.

Županija je dio Panonske nizine iz koje se središnjim prostorom dižu uzvišenja diluvijalnog prapora. Prostor koji je melioriran i pripravan za intenzivnu poljoprivrednu obradu, uglavnom je zastupljen plodnom crnicom. U razvijenoj hidrografskoj mreži na sjeverno istočnom dijelu dominiraju Dunav i Vuka, a na južnoj strani protječe rijeka Sava s pritokom Bosut u koji utječu rječice Biđ, Spačva i Studva.

Nadmorska visina zemljišta je u rasponu od 78m (Spačva) do 204m (Čukala), a visinska razlika iznosi 126 metara što Županiju čini izrazito nizinskim ravničarskim krajem.

Klima je umjereno kontinentalna sa hladnim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura je 11,2 °C. Srednji najtopliji maksimum je 29,9 °C, a srednji minimum -12,2 °C. Prosječna godišnja količina oborina je 660 mm.

2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka

Gospodarske potencijale Županije predstavljaju prirodni resursi i to poljoprivredne obradive površine, šume, nalazišta nafte i plina, pijeska i šljunka, vodni tokovi i zemljopisni položaj, kao i proizvodni i uslužni kapaciteti, visokovrijedni ljudski potencijal, te bogata kulturno-povijesna baština.

Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućava kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. Ratarske površine su meliorirane i komasirane i omogućuju strojnu obradu i visoke prinose. Glavni proizvodi su: pšenica, kukuruz, suncokret, soja, uljana i šećerna repa i povrće. U stočarskoj proizvodnji najzastupljenije je svinjogojstvo i govedarstvo.

Poljoprivredne površine zauzimaju gotovo 150.000 ha ili 61% površine Županije od kojih se 93% odnosi na oranice, 2,9% na pašnjake, 0,6% na livade, 1,4% na vinograde te 1,7% na voćnjake.

Ukupne šumske površine s nadaleko poznatim Spačvanskim bazenom zauzimaju 69.398 ha što čini 28,4% površine županije i uglavnom su zastupljene glasovitim slavonskim hrastom

lužnjakom, poljskim jasenom i običnim grabom, dok na neplodno tlo i trstike otpada 25.674 ha što čini 10,5% površine Županije.

U 2021. godini izvršena je naturalna prodaja drvnih sortimenata¹ u količini od 403.140 m³, a financijski u iznosu od 236.122.184 kuna. Od ukupnog iznosa od prodaje drvnih sortimenata, na tehničko drvo otpada naturalno 179.185 m³ (44%) i 192.785.976 kn (82%), a na prostorno drvo 224.955 m³ (56%) ili 43.336.208 kuna (18%).

Bogata nalazišta kvalitetne gline, šljunka i pijeska omogućila su razvitak industrije građevinskog materijala, posebno opekarstva.

Veliki prirodni resursi kojima obiluje Županija su nafta i zemni plin. Eksploatacijska polja nafte i plina nalaze se u istočnom dijelu Županije, u Gradu Otoku, te Općinama Nijemci, Stari Jankovci i Tovarnik.

Povoljan zemljopisni položaj Županije (pogranična županija, europski koridori, riječni pravci Dunav i Sava), koja predstavlja značajnu prometnu transverzalu u smjeru istok-zapad i sjever-jug te razvijen cestovni, željeznički i riječni promet, velika su prednost ovog kraja vezano uzotvaranje prema istočnoeuropskim tržištima te pruža mogućnost razvoja segmentu transporta i logistike. Potrebno je istaknuti autocestu Zagreb – Lipovac, plovnost Dunava tijekom cijele godine te riječnu luku Vukovar.

Raspoložive poljoprivredne površine omogućavaju intenzivnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Na području Županije kvalitetno su strukturirani kapaciteti, koji zahtijevaju stalnu tehnološku modernizaciju te proširenje opsega i strukture proizvodnje, za proizvodnju šećera i špirita, mlijeka i mliječnih proizvoda, mlinsko-pekarskih proizvoda, mesa i suhomesnatih proizvoda, prerađevina od voća i povrća, stočne hrane te doradu i preradu sjemena kao i drugi kapaciteti privatnog poduzetništva koji sve više dobivaju na značaju.

Pored instaliranih kapaciteta oslonjenih na raspoloživu sirovinsku osnovu kao logičan razvojni slijed događanja, uvjetovan s jedne strane tradicijom, a s druge strane željom za kvalitetnijom izmjenom strukture gospodarstva, postoje još kapaciteti u metalo-prerađivačkoj industriji, kapaciteti za proizvodnju proizvoda tekstilne industrije te kapaciteti za proizvodnju predmeta od krzna i kože, odnosno kožne obuće i krznene konfekcije.

U spačvanskom šumskom bazenu dva su zaštićena šumska područja: Lože kod Županje i Radiševo, zaštićeno šumsko područje blizu naselja Vrbanja. Očuvani prirodni resursi (šume Spačvanskog bazena, brojna zaštićena područja na županijskoj razini te brojne biljne i životinjske vrste), plovnost Dunava tijekom cijele godine, ponuda kvalitetne i autohtone hrane, vinogradarstvo, iznimno vrijedni kulturno-povijesni resursi (Vučedol, Sopot, stara jezgra grada Iloka) te razne manifestacije stvaraju pretpostavku za razvoj turizma (riječni kruzing, vinski turizam, cikloturizam, lovni turizam i sl).

Značajniju ulogu za cjelokupni razvoj Županije svakako bi trebao imati i ljudski potencijal. Radni kontingent stanovništva (15-64 godina) u strukturi stanovništva sudjeluje sa 65.9% odnosno 118.382, dok je na razini RH taj udio nešto povoljniji i iznosi 67,1%.

¹ Informacija o stanju šumarstva, te informacija o stanju lovstva i ribolovnih područja u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2021. godini

**POPIS STANOVNIŠTVA
PO OPĆINAMA I GRADOVIMA (za 2021.godinu)**

Tablica br. 1 – Popis stanovništva VSŽ po gradovima i općinama

Red broj	GRAD – OPĆINA	POPIS 2001.	POPIS 2011	POPIS 2021
1.	Grad Vukovar	31.670	27.683	23.175
2.	Grad Vinkovci	35.912	35.312	30.842
3.	Grad Ilok	8.351	6.767	5.045
4.	Grad Županja	16.383	12.090	9.153
5.	Grad Otok	7.755	6.343	4.899
6.	Općina Andrijaševci	4.249	4.075	3.441
7.	Općina Babina Greda	4.262	3.572	2.762
8.	Općina Bogdanovci	2.366	1.960	1.545
9.	Općina Borovo	5.360	5.056	3.555
10.	Općina Bošnjaci	4.653	3.901	2.868
11.	Općina Cerna	4.990	4.595	3.712
12.	Općina Drenovci	7.424	5.174	3.668
13.	Općina Gradište	3.382	2.773	2.227
14.	Općina Gunja	5.033	3.732	2.600
15.	Općina Ivankovo	8.676	8.006	6.543
16.	Općina Jarmina	2.627	2.458	2.016
17.	Općina Lovas	1.579	1.214	980
18.	Općina Markušica	3.053	2.555	1.773
19.	Općina Negoslavci	1.466	1.463	983
20.	Općina Nijemci	5.998	4.705	3.526
21.	Općina Nuštar	5.862	5.793	4.861
22.	Općina Privlaka	3.776	2.954	2.192
23.	Općina Stari Jankovci	5.216	4.405	3.271
24.	Općina Štitar	-	2.129	1.552
25.	Općina Stari Mikanovci	3.387	2.956	2.419
26.	Općina Tompojevci	1.999	1.565	1.116
27.	Općina Tordinci	2.251	2.032	1.657
28.	Općina Tovarnik	3.335	2.775	2.067
29.	Općina Trpinja	6.466	5.572	4.167
30.	Općina Vođinci	2.113	1.966	1.634
31.	Općina Vrbanja	5.174	3.940	2.870
UKUPNO:		231.241	179.521	143.113

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Popis je izvršen u skladu s međunarodnim standardima te je unatoč tomu prikazan indeks usporedbe s prethodnim popisom. Iz prezentiranih podataka je razvidno znatno smanjenje ukupnog broja stanovnika od čak 20,28% u odnosu na stanje iz 2011. godine.

U svim gradovima i općinama bilježi se smanjenje broja stanovnika. Negativni demografski trendovi su karakteristični za većinu slavonskih županija čime se VSŽ uklapa u širi trend smanjenja broja stanovništva na području istočne Hrvatske.

2.3 Migracija stanovništva

U 2021. u Republiku Hrvatsku iz inozemstva se doselilo 35 912 osoba, a u inozemstvo su se odselile 40 424 osobe. Saldo migracije stanovništva Republike Hrvatske s inozemstvom bio je negativan i iznosio je -4 512. U 2021. iz inozemstva se doselilo 29,6% hrvatskih državljana i 70,4% stranaca, a odselilo se 64,2% hrvatskih državljana i 35,8% stranaca.

U ukupnom broju doseljenih i odseljenih osoba znatan je udio stranaca u okviru izdanih dozvola za boravak i rad. Od ukupnog broja doseljenih osoba u Republiku Hrvatsku², 22,4% osoba doselilo se iz Bosne i Hercegovine. Od ukupnog broja odseljenih osoba iz Republike Hrvatske, najviše osoba odselilo se u Njemačku (32,3%).

S obzirom na spolnu strukturu, u ukupnom broju doseljenih osoba iz inozemstva veći je bio udio muškaraca (72,7%). U ukupnom broju odseljenih osoba u inozemstvo također je bio veći udio muškaraca (63,5%). Najveći broj odseljenih osoba u inozemstvo bio je u dobi od 20 do 39 godina (45,9%).

U ukupnom broju doseljenih osoba iz inozemstva u Republiku Hrvatsku u 2021. najveći su udio imali Grad Zagreb (23,4%) i Splitsko-dalmatinska županija (10,0%). Prema ukupnom broju odseljenih osoba iz Republike Hrvatske u inozemstvo, na prvome je mjestu bio Grad Zagreb (18,3%), slijedile su Splitsko-dalmatinska županija (8,5%) i Primorsko-goranska županija (7,8%).

Najveći pozitivan saldo ukupne migracije stanovništva u 2021. (razlika između ukupnog broja doseljenih iz druge županije i inozemstva te ukupnog broja odseljenih u drugu županiju i inozemstvo) imala je Zagrebačka županija (1 746 osoba). Najveći negativan saldo ukupne migracije stanovništva imale su Brodsko-posavska županija (-1 268 osoba), Vukovarsko-srijemska županija (-1 261 osoba) i Osječko-baranjska županija (-1 222 osobe).

Tablica br. 2: Vanjska migracija stanovništva po županijama

Županija	2018.		2019.		2020.		2021.	
	odseljeni	doseljeni	odseljeni	doseljeni	odseljeni	doseljeni	odseljeni	doseljeni
Zagrebačka	1 741	2 828	2 934	2 941	2 529	2 505	2 967	3 125
Krapinsko-zagorska	314	619	855	633	1 046	713	1 058	1 069
Sisačko-moslavačka	795	2 130	1 068	1 904	962	1 207	1 113	1 664
Karlovačka	680	994	933	1 310	1 177	988	972	1 285
Varaždinska	718	1 172	1 408	1 384	1 206	1 182	1 356	1 501
Koprivničko-križevačka	271	827	368	748	438	502	820	641
Bjelovarsko-bilogorska	217	869	294	920	335	634	321	757
Primorsko-goranska	2 278	2 890	2 932	2 748	2 632	2 625	2 600	3 152
Ličko-senjska	328	443	462	424	349	359	364	431
Virovitičko-podravska	180	1 009	268	998	258	562	278	651
Požeško-slavonska	299	1 172	373	1 078	375	712	451	814

² Državni zavod za statistiku - Migracija stanovništva Republike Hrvatske u 2021.

Brodsko-posavska	807	2 258	1 184	2 073	927	1 436	1 039	1 860
Zadarska	1 289	1 370	2 145	1 917	1 818	1 629	1 922	1 935
Osječko-baranjska	879	3 635	1 225	3 069	1 328	2 032	1 267	2 242
Šibensko-kninska	770	1 033	1 185	1 125	908	1 019	972	1 093
Vukovarsko-srijemska	820	3 001	1 164	2 510	940	1 953	1 074	1 940
Splitsko-dalmatinska	2 952	2 872	4 414	2 714	3 209	3 265	3 582	3 421
Istarska	2 765	1 852	3 977	2 582	3 813	2 600	3 046	2 694
Dubrovačko-neretvanska	1 016	716	2 025	725	1 600	1 112	1 118	1 563
Međimurska	512	1 256	867	1 088	866	1 003	1 123	1 195
Grad Zagreb	6 398	6 569	7 645	7 257	6 698	6 008	8 399	7 391
Republika Hrvatska	26 029	39 515	37 726	40 148	33 414	34 046	35 912	40 424

Izvor: DZS - Migracija stanovništva Republike Hrvatske u 2021.

2.4. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana

Poljoprivredno zemljište i poljoprivreda kao djelatnost, strateški su resursi ukupnog gospodarstva Vukovarsko-srijemske Županije i iz tog razloga u ovom dokumentu se razmatra zasebno od drugih grana i djelatnosti.

Budući da se Skupštini Vukovarsko-srijemske županije podnosi posebno izvješće o stanju, trendovima i perspektivama poljoprivrede kao gospodarske grane u Županiji, u okviru ove informacije navode se samo najznačajniji podaci, trendovi i značajke koji su se događali tijekom 2020. godine.

Poljoprivreda ima važnu ulogu u svakom razvijenom gospodarstvu, pa tako i u gospodarstvu RH. Posebno je važan njezin utjecaj na okoliš, ali i na druge gospodarske djelatnosti, prije svega na prehrambeno prerađivačku industriju, turizam, te na trgovinu, energetiku, promet, kemijsku industriju i mnoge druge.

Ukupna površina Vukovarsko - srijemske županije je 244.775 hektara dok na poljoprivredne površine otpada 148.886 hektara od čega se 93,01 % odnosi na oranice, 2,90 % na pašnjake, 0,65 % na livade, te 1,38 % na vinograde i 1,72 % na voćnjake.

Struktura ukupnih površina prema načinu korištenja prostora raspoređena je na sljedeći način:

- Poljoprivredne površine 66,56 %
- Nepoljoprivredne površine 33,44 % od čega su:
 - a) šume 27,12 %
 - b) vodene površine 1,08 %
 - c) naselja 5,24 %

Uočljivo za ovu godinu jesu padaline u 5. i 6. mjesecu koje su značajno manje od prosjeka za ta dva mjeseca koji su izuzetno bitni za proljetnu sjetvu i dobivanje zadovoljavajućeg sklopa biljaka u sjetvi. Taj nedostatak padalina je čak i dobro amortiziran u 5. mjesecu zbog dobrog rasporeda unutar samog mjeseca, ali nedostatak od čak 60 mm u 6. Mjesecu u odnosu na prosjek je bio stresana za gotovo sve poljoprivredne kulture koje su tada bile u porastu, a ozime u fazi nalijevanja i zriobe zrna. Uz sve to kad se pridodaju i ekstremno visoke temperature onda se može reći da je šesti mjesec bio posve atipičan i ekstreman i po količini padalina i po ekstremno visokim temperaturama te su obadvoje su imali za efekt značajno smanjenje prinosa na ozimim kulturama. Nešto veća količina padalina (15 mm) od prosjeka u 7. mjesecu nije mogla značajnije popraviti stanje biljaka na polju jer su u tom periodu nastavljene ekstremno visoke temperature koje su se nastavile odvijati i u 8. mjesecu kada su padaline bile u okviru višegodišnjeg prosjeka

Poljoprivredne kulture koje su najprisutnije u poljoprivrednoj proizvodnji su sljedeće: kukuruz, pšenica, soja, šećerna repa, suncokret, uljana repica, ječam, zob, krumpir, krmne kulture i povrće. Zastupljenost poljoprivrednih kultura na poljoprivrednim površinama, odnosno koliko će čega biti zasijano ovisi o više čimbenika, prvenstveno o tržištu – cijeni proizvoda, organiziranosti otkupa i rokovima plaćanja, plodoredu i tradicionalnoj zastupljenosti pojedinih kultura.

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Stanje površina po katastarskim kulturama po gradovima i općinama za 2021. godinu

Tablica br. 3 – Stanje površina po katastarskim kulturama po gradovima i općinama

br.	Naziv grada ili općine	UKUPNA POVRŠINA (ha)	PODJELA PO KULTURAMA								
			oranice ha	voćnjaci ha	vinogradi ha	livade ha	pašnjaci ha	Ukupno poljop. zemljište ha	šume ha	trstici ha	neplodno ha
1.	VUKOVAR	10.019	5.741	75	295	26	280	6.417	1.300	63	2.239
2.	VINKOVCI	9.421	4.610	108	20	49	35	4.822	2.629	0	1.970
3.	ŽUPANJA	5.005	2.366	34	0	20	113	2.533	1.459	0	1.013
4.	ILOK	12.893	6.059	156	1.207	79	490	7.900	3.297	21	1.585
5.	OTOK	13.615	6.048	49	0	15	176	6.288	6.243	0	1.084
6.	ANDRIJAŠEVCI	3.962	2.670	57	2	1	4	2.734	755	0	473
7.	BABINA GREDA	8.017	4.832	128	0	165	351	5.476	1.428	0	1.113
8.	BOROVO	2.813	1.769	22	28	0	197	2.016	274	0	522
9.	BOGDANOVCI	5.175	4.149	63	41	5	147	4.406	431	17	321
10.	BOŠNJACI	9.496	4.793	72	0	33	79	4.978	3.589	0	929
11.	CERNA	6.925	3.557	30	0	98	47	3.732	2.496	0	697
12.	DRENOVCI	20.002	9.180	78	0	36	240	9.534	8.564	0	1.904
13.	GRADIŠTE	5.761	3.618	91	1	53	47	3.810	1.376	0	576
14.	GUNJA	3.105	1.757	18	0	34	21	1.830	680	0	595
15.	IVANKOVO	10.343	6.715	593	13	52	114	7.487	1.854	8	994
16.	JARMINA	1.294	1.032	108	4	0	11	1.155	0	0	139
17.	MARKUŠICA	7.345	6.087	63	3	54	254	6.462	331	14	538
18.	LOVAS	4.252	3.159	44	168	0	131	3.502	239	3	507
19.	NEGOSLAVCI	2.121	1.845	15	10	0	19	1.889	9	64	159
20.	NIJEMCI	22.469	9.760	102	32	14	105	10.013	10.715	0	1.741
21.	NUŠTAR	4.335	3.408	87	17	27	37	3.576	271	33	456
22.	PRIVLAKA	5.241	2.928	13	0	3	34	2.978	1.875	0	388
23.	STARI JANKOVCI	9.516	6.010	29	24	26	106	6.195	2.579	1	743
24.	STARI MIKANOVCI	5.450	2.171	52	10	7	166	2.406	2.675	0	369
25.	ŠTITAR	4.012	1.841	46	0	74	177	2.138	1.310	0	564
26.	TOMPOJEVCI	7.216	5.190	35	50	0	77	4.820	1.189	237	438
27.	TORDINCI	5.016	3.855	14	14	0	108	3.991	528	0	496
28.	TOVARNIK	6.456	5.377	88	48	25	79	5.617	302	6	531
29.	TRPINJA	12.275	10.275	109	42	17	413	11.012	340	0	923
30.	VOĐINCI	2.127	2.127	70	6	1	41	1.518	420	0	188
31.	VRBANJA	19.098	19.098	43	0	16	68	7.561	10.246	45	1.246
	UKUPNO	244.775	139.789	2.493	2.036	931	4.169	148.886	69.404	511	25.411

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Vukovar

U zadnje vrijeme primjećuje se pojava novih kultura koje nisu bile prisutne na ovim područjima poput šparoge, batata, nasada aronije, kupine i drugih čiji je osnovni razlog zasnivanja veći i stabilniji dohodak te potražnja na tržištu. Ovdje je potrebno još spomenuti i pojavu zasnivanja nasada drvenastih kultura kratke ophodnje koje imaju za funkciju proizvodnju biomase koja se u energanama koristi za proizvodnju električne energije ili proizvodnju peleta.

Poljoprivredni proizvođači koji se bave različitim oblicima poljoprivredne proizvodnje mogu biti registrirani kao: obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, obrti, trgovačka društva, zadruge ili ostali oblici. Da bi se ostvarila prava na državne potpore i potpore definirane EU direktivama poljoprivredni proizvođači se moraju upisati u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Upisom u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava stječu pravo na nacionalna plaćanja kao i na plaćanja iz EU fondova.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji krajem 2021. godine prema tipu poljoprivrednog gospodarstva, poljoprivredom kao osnovnom djelatnošću bavilo se 6.874 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava³, 306 obrta, 158 trgovačkih društava, 32 zadruge i 13 ostalih gospodarskih subjekata što ukupno iznosi 7.383 gospodarstava (što je ukupno 150 gospodarstava manje nego u 2020. godini).

Broj poljoprivrednih gospodarstava u VSŽ u 2021. godini prema veličini poljoprivrednog zemljišta u ha izgledao je ovako : 0 ha 365 gospodarstava što je 4,94%⁴; između 0-3 ha 2.462 gospodarstava što čini 33,35%; između 3-20 ha 3.138 gospodarstava odnosno 42,50%; između 20-100 ha 1.242 gospodarstava što je 16,82%; između 100-1.500 ha 172 gospodarstava odnosno 2,33% i preko 1.500 ha 4 gospodarstava odnosno 0,06%.

U strukturi ratarske proizvodnje u 2021. godini najzastupljenije kulture u su bile kukuruz koji je bio zasijan na 33.505 ha (25,71%), pšenica 30,634 ha (23,51%), soja 21.372 ha (16,40%), Ostalo (krmno bilje, povrće, voće, vinogradi, i dr.) 13.622 ha (10,45%), suncokret 11,322 ha (8,68%), ječam 12.060 ha (9,25%), uljana repica 2,911 ha (2,23%) i šećerna repa 3,932 ha (3,01%).

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Vukovarsko – srijemskoj županiji u 2021. godini 1384 ha nalazi se pod povrtlarskim kulturama namijenjenih tržištu.

Tablica 4. - Pregled proizvodnje povrtlarskih kultura u razdoblju 2012. - 2020. godine

Br	kultura	2014. god. (ha)	2015. god. (ha)	2016. god. (ha)	2017. god. (ha)	2018. god. (ha)	2019. god. (ha)	2020. god. (ha)	2021 god. (ha)
			1.792				1.569		
1.	artičoka	-	3,77	-	-		-	-	-
2.	batat	-	0,22	0,56	10,79	10,33	12,44	6,00	9,09

³ Izvor: Upisnik poljoprivrednika_broj PG-a 2020_31.12.2021., Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

⁴ Prikaz broja, površine ARKOD-a i broja PG-a s obzirom na veličinu i sjedište PG-a 31.12.2021., Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

3.	blitva	-	0,09	-	0,15	-	-	-	0,02
4.	buča		53,94	11,27	12,22	7,82	9,09	8,30	11,55
5.	bundeва		7,94	16,63	8,52	9,50	8,08	7,50	0,35
6.	bijeli korijen		0,61	-			-	-	
7.	bob	-	3,02	-			-	3,53	36,64
8.	brokula	0,90	2,28	1,17	0,18	0,13	0,16	0,13	0,04
9.	bundeва šećerka		2,13	0,43	1,12	0,21	0,6	1,81	0,35
10.	cikla	24,95	10,83	0,60	1,13	0,27	1,57	0,80	
11.	celer	-	2,06	0,34	0,44	0,63	3,61	1,13	0,04
12.	evjetača	8,45	5,73	8,50	6,56	27,75	11,38	7,66	6,06
13.	češnjak	16,37	22,50	38,48	58,80	91,23	90,37	74,43	76,33
14.	čičoka			7,31		1,44	-	-	
15.	dinje	3,40	13,20	5,48	11,71	12,47	9,9	10,08	11,03
16.	grah	165,16	279,60	347,38	178,93	196,86	129,35	103,21	138,89
17.	grašak	360,24	286,60	142,21	282,05	207,72	254,83	323,72	263,12
18.	kelj	8,17	11,48	11,39	8,04	10,78	10,05	10,66	11,72
19.	hren	0,35	4,05	-			-	-	-
20.	kopar			2,25	1,63	16,14	-	-	-
21.	kelj pupčar	-	-	-	0,35	1,99	0,21	0,18	0,61
22.	komorač	-	-	-	0,60		-	19,79	20,61
23.	korabica	-	-	-	0,07		-	-	-
24.	krastavci i kornišoni	0,94	0,99	3,63	1,79	1,15	1,46	4,18	1,59

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

3. VOĆARSKA PROIZVODNJA

Pod višegodišnjim nasadima voća u intenzivnoj proizvodnji u Vukovarsko-srijemskoj županiji, prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ukupno je 2.083,85 ha. U odnosu na prošlu godinu vidljivo je povećanje uzgoja voća za 48,67 ha. Vodeća vrsta u uzgoju je višnja, čije površine se tijekom 2021. godine nisu znatno mijenjale. Jabuka je do 2017. godine bila vodeća voćna vrsta prema zastupljenosti u intenzivnom uzgoju voća, no nastavlja se trend smanjenja površina pod jabukom, te je ona sada iza lijeske na trećem mjestu. Površine pod lijeskom i dalje se povećavaju, te je u odnosu na godinu prije 39,58 ha više.

Tablica 5. - Pregled višegodišnjih nasada po voćnim vrstama u ha

Vrsta	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
aronija	-	-	14,80	16,88	17,03	17,52	17,81
badem	1,23	1,22	2,01	3,86	2,91	3,76	5,81
borovnica	-	-	-	-	-	5,23	5,33
breskva	68,97	66,19	50,49	55,37	53,59	48,96	48,13
dunja	0,65	3,86	4,84	5,96	9,74	9,60	9,52
jabuka	468,89	416,69	368,14	385,08	378,57	371,77	361,37
jagoda	2,13	4,14	6,95	5,36	3,16	6,21	6,98
kruška	39,62	28,27	37,46	35,30	54,08	51,23	45,29
kupina	3,59	3,03	3,11	3,24	3,24	4,22	2,97
lijeska	85,43	103,81	150,87	197,55	256,56	327,34	366,92
malina	1,86	0,44	2,01	1,90	8,60	8,82	8,27
marelica	23,01	21,79	20,30	20,17	17,45	18,56	19,27
miješano	127,02	145,93	134,74	141,83	153,23	152,74	153,17
nektarine	7,02	6,35	5,96	5,83	4,18	4,50	2,48
orah	111,24	122,22	163,26	161,58	186,06	221,01	239,32
ostalo	-	12,86	6,47	7,64	6,19	19,13	21,93
ribiz	-	-	-	-	-	0,01	0,04
šipak	0,21	-	0,58	2,77	9,03	3,78	5,28
šljiva	288,19	270,13	266,65	256,58	254,44	246,83	250,06
trešnja	7,00	7,89	7,89	8,20	8,29	7,08	6,28
višnja	317,27	297,17	449,96	491,11	503,59	506,88	507,62
Ukupno	1.553,33	1.511,99	1.696,49	1.806,21	1.929,94	2.035,18	2.083,85

Izvor: APPRRR, na dan 31.12.2021.

Udio višnje u ukupnom uzgoju voća iznosi 24,36%, udio jabuke je 17,34%, dok udio šljive iznosi 12,00% od ukupnog intenzivnog uzgoja voća. Nasadi orašastog voća na 612,05 ha čine 29,37% od ukupnih površina pod voćnjacima. Najveći dio površina pod voćnim vrstama u posjedu je obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, čak 1.102,18 ha, što iznosi 52,89%. Gospodarstva registrirana kao obrti proizvode voće na 212,50 ha, što iznosi 10,20% od ukupnih površina pod voćem, dok je u posjedu trgovačkih društava 640,60 ha, odnosno 30,74%. Zadruga imaju svega 17,53 ha voćnjaka, što je 0,84%.

Najveći nasadi voća nalaze se na području grada Vinkovaca, a najveći dio tih nasada u vlasništvu je Vinke d.d. Vinka je naš najveći proizvođač višnje, pa je od ukupnih površina pod višnjom u vlasništvu Vinke čak 62%. Osim višnje, Vinka ima i veće nasade jabuka, u čemu od ukupne površine pod jabukom Vinka ima 25,46% proizvodnje. Veći nasadi voćnjaka nalaze se i na području grada Vukovara, te na području općina Drenovci, Jarmina, Vođinci i Tovarnik.

Tablica 6. - Pregled voćnih vrsta po gradovima/općinama

Grad/Općina	Višnja		Jabuka		Šljiva		Lijeska	
	Površina (ha)	broj gosp.	Površina (ha)	broj gosp.	Površina (ha)	broj gosp.	Površina (ha)	broj gosp.
Andrijaševci	0,36	1	1,07	1	0,51	1	9,14	7
Babina Greda	0,77	1	-	-	9,72	26	1,15	1
Bogdanovci	-	-	0,72	3	0,68	3	9,78	4
Borovo	4,44	1	-	-	3,29	8	6,91	3
Bošnjaci	-	-	2,35	2	8,4	15	0,79	2
Cerna	-	-	6,9	3	9,01	9	10,11	5
Drenovci	52,93	5	11,28	7	13,29	27	67,21	12
Gradište	-	-	-	-	2,67	15	3,22	5
Gunja	-	-	0,39	1	2,02	7	1,74	1
Ilok	2,03	2	43,4	15	5,31	18	17,94	15
Ivankovo	2,31	1	4,37	3	3,51	10	19,23	7
Jarmina	16,57	9	61,5	10	10,02	8	15,61	9
Lovas	-	-	4,61	3	1,02	3	11,1	9
Markušica	0,43	1	1,49	1	0,54	3	0,96	4
Negoslavci	-	-	-	-	0,83	2	-	-
Nijemci	2,11	1	9,18	4	1,68	11	4,3	4
Nuštar	0,25	1	2,51	2	7,87	15	2,03	3
Otok	12,3	5	1,29	1	7,19	13	13,53	9
Privlaka	2,0	2	-	-	1,61	5	1,63	1
Stari Jankovci	5,87	2	3,25	2	0,84	10	6,16	8
Stari Mikanovci	3,92	1	-	-	5,76	14	3,55	5
Štitar	-	-	-	-	2,03	9	0,41	1
Tompojevci	5,42	2	-	-	0,83	3	5,61	6
Tordinci	4,12	1	-	-	1,06	3	2,52	4
Tovarnik	36,72	1	9,39	9	29,78	17	21,49	18
Trpinja	2,06	1	3,76	3	5,35	15	6,8	3
Vinkovci	323,21	4	97,89	5	68,94	22	49,75	20
Vođinci	-	-	70,84	6	8,76	9	6,41	6
Vrbanja	-	-	5,51	1	7,21	17	13,03	4
Vukovar	24,04	8	19,21	10	7,36	13	41,87	22
Županja	5,76	1	0,46	1	22,97	28	12,94	4
UKUPNO	507,62	51	361,37	93	250,37	359	366,92	202

Izvor: APPRRR na dan 31.12.2021.

Proizvodnjom višnje bavi se još 50 poljoprivrednih gospodarstava, a prosječna **proizvodnja po gospodarstvu** iznosi 4 ha. Osim na području Vinkovaca, gdje je 323,21 ha višnje, višnja se najviše uzgaja na području općina Drenovci i Tovarnik, dok je nasada jabuke najviše na području općina Jarmina i Vođinci, te na području gradova Vinkovci i Ilok. Nasade jabuka ima čak 93 poljoprivrednih gospodarstava, što je u prosjeku 3,89 ha po poljoprivrednom gospodarstvu.

Godišnja proizvodnja jabuke na području Vukovarskosrijemske županije kreće se oko 16.000 tona, no za skladištenje i čuvanje kako jabuke, tako i voća općenito, adekvatnih skladišnih kapaciteta na području županije nema. Šljiva se, osim u Vinkovcima, najviše uzgaja na području općine Tovarnik i grada Županje, no prosječna površina nasada po jednom gospodarstvu iznosi svega 0,7 ha. Za razliku od višnje, jabuke i lijeske, nasadi šljiva su većinom stari, a mnogi i zanemareni. Najveće površine pod lijeskom nalaze se na području gradova Vinkovci i Vukovar, te na području općine Drenovci. Prosječna površina nasada lijeske po gospodarstvu iznosi 1,82 ha.

4. GOSPODARSKI TRENDVI U RH I OKRUŽENJU

4.1. Makroekonomska kretanja i pokazatelji za RH u 2021. godini

Nakon oštrog pada gospodarske aktivnosti po izbijanju pandemije, u drugoj polovini 2020. započeo je oporavak koji se nastavio i u 2021. godini. Realni bruto domaći proizvod tako je nakon pada od 8,1% u 2020. porastao za 10,2% u 2021. godini i time premašio pretpandemijsku razinu gospodarske aktivnosti. Promatrano na tromjesečnoj razini, gospodarski oporavak bio je osobito izražen u prvom i trećem tromjesečju 2021., u potonjem pod utjecajem dobrih turističkih ostvarenja. S druge strane, novi valovi pandemije i poremećaji u globalnim opskrbnim lancima usporavali su oporavak u drugom i četvrtom tromjesečju.

Tablica 7. - Struktura bruto dodane vrijednosti

BDV prema NKD-u	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
A	3,6	3,6	3,8	3,6	3,5	3,4	3,9	3,3
B, C, D, E	20,9	20,8	20,7	20,2	19,7	19,2	19,4	20,2
F	5,0	5,0	5,0	5,0	5,2	5,4	6,3	6,9
G, H, I	21,9	22,5	22,5	23,2	23,6	23,9	20,0	18,1
J	4,6	4,7	4,7	4,8	4,9	4,9	5,6	5,9
K	6,6	6,4	6,3	6,3	6,2	6,1	6,1	6,1
L	10,0	9,9	9,7	9,5	9,3	9,2	9,6	9,1
M, N	8,5	8,4	8,3	8,4	8,5	8,5	8,1	8,1
O, P, Q	15,4	15,3	15,3	15,3	15,5	15,7	17,5	18,7
R, S, T, U	3,6	3,4	3,7	3,7	3,7	3,8	3,5	3,6
Bruto dodana vrijednost	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: DZS, obrada: HNB

Gledajući strukturu bruto dodane vrijednosti prema NKD-u odnosno prema djelatnosti vidljivo je da najveći udio u bruto dodanoj vrijednosti zauzimaju prema klasifikaciji djelatnosti B, C, D i E - prerađivačka industrija, opskrba vodom, opskrba električnom energijom, plinom i parom i rudarstvo s 20,2%, djelatnosti O, P i Q - javna uprava, obrazovanje i djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi s 18,7%. zatim slijede djelatnosti G,H,I - trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje te djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane sa 18,1 % u 2021. godini.

Godišnja inflacija potrošačkih cijena (IPC) tijekom prvih se deset mjeseci 2021. u Hrvatskoj znatno ubrzala, što je uglavnom proizišlo iz povećanja cijena energije, a poglavito naftnih

derivata. Povećanje domaćih maloprodajnih cijena naftnih derivata zrcali porast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, koji je bio posljedica oporavka potražnje potaknutog ponovnim otvaranjem gospodarstava diljem svijeta odnosno poboljšanjem globalnih gospodarskih izgleda kao i dogovora zemalja udruženih u OPEC+ o ograničavanju ponude. Zbog viših cijena naftnih derivata povećale su se i cijene dobara u čijoj su proizvodnji oni značajno intermedijarno dobro.

Na jačanje inflatornih pritisaka utjecao je i rast cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu te vozarina u pomorskom prometu, kao i poteškoće u globalnim lancima opskrbe zbog čega je dolazilo do nestašica određenih poluproizvoda i gotovih proizvoda. Nadalje, vremenske su nepogode u Hrvatskoj utjecale na smanjenje uroda određenih poljoprivrednih kultura. U spomenutim uvjetima od travnja 2021. došlo je do kontinuiranog rasta indeksa rasprostranjenosti inflacije, odnosno rasta udjela broja proizvoda čije su cijene rasle u određenom mjesecu u ukupnom broju proizvoda, a znatno su porasli i kratkoročni pokazatelji ukupne i temeljne inflacije

U skladu s opisanim trendovima u globalnom gospodarstvu, u ostatku 2021. očekuje se nešto slabiji rast potražnje za hrvatskim izvoznim proizvodima. Njega će i dalje najviše generirati uvoz ključnih partnera iz europodručja, posebice Slovenije, Italije i Njemačke, te država članica EU-a izvan zajedničkoga valutnog područja. Blago slabiji rast inozemne potražnje očekuje se i u 2022. godini.

Važno je napomenuti kako je **Vlada RH u 2018. godini službeno donijela Strategiju za uvođenje eura u Hrvatskoj** kao službene valute (svibanj 2018.), te je osnovano Nacionalno vijeće za uvođenje eura zaduženo za provedbu Eurostrategije. Guverner HNB-a imenovan je na dužnost zamjenika predsjednika Nacionalnog vijeća. HNB je u 2018. godini poduzeo brojne aktivnosti kako bi širu javnost pobliže upoznao s tijekom postupka i mogućim učincima uvođenja eura. Cilj tih aktivnosti bio je upoznati javnost s prednostima i nedostacima uvođenja eura, objasniti postupak uvođenja eura te opisati ekonomske politike i reforme koje pridonose uvođenju eura.

Tijekom 2021. godine nastavila su se pozitivna kretanja u gospodarstvu RH započeta u 2015, a prekinuta u 2020. godini zbog pandemije COVID virusa. **BDP** je rastao u odnosu na 2020. godinu i prema podacima DZS-a⁵ **u 2021. je zabilježen realan rast od 13,1%** - odnosno u 2020. je iznosio 380.123 mil. kn, a u 2021. 438. 560 mil. kn (sa 50.461 mil. EUR porast na 58.287 mil. EUR). Usporedbom podataka s prethodnim godinama vidimo da je gospodarstvo bilježi kontinuirani rast i da se situacija stabilizirala.

Bruto domaći proizvod po stanovniku u 2020. godini bio je **12.468 eura**, dok je isti u 2021. Godini bio 14.726 eura što predstavlja povećanje od 18.11% što potvrđuje pozitivan smjer kretanja gospodarstva.

⁵ Državni zavod za statistiku - <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29154>

Ukupan broj **zaposlenih** u RH u 2021. godini je 1.573.652⁶ aktivnih osiguranika mirovinskog osiguranja (bez osoba koje same plaćaju produženo osiguranje), što je porast u odnosu na 2020. godinu za 3%⁷.

Prosječna mjesečna obračunata neto plaća po radniku u RH u 2021. godini (x mjesec) iznosila je 7.140 kn⁸, što je nominalno 1,8% više nego 2020., dok je u našoj županiji prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom iznosila 6.394 kn, te predstavlja porast za 9,97 % u odnosu na 2020. godinu.

Prosječna **inflacija** u prošloj godini ponovno bilježi pozitivan predznak (drugu godinu za redom) te iznosi 2,6%. Ova stopa se odnosi na prosječnu godišnju stopu inflacije potrošačkih cijena.

Analitički gledano vanjskotrgovinsku razmjenu zabilježen je porast i u stopama izvoza odnosno uvoza. Iskazano u apsolutnim brojkama **izvoz** u 2021. godini je dostigao brojku od 144,3 milijarde kuna što je povećanje od 29% u odnosu na 2020. godinu.

Također je porasla i stopa uvoza u 2021. godini te je ukupni **uvoz** iznosio 214 milijardi kuna⁹ što u odnosu na 2020. godinu predstavlja povećanje od 42 milijarde kuna ili 24%.

U komercijalnim smještajnim objektima u 2021. ostvareno je 12,8 milijuna dolazaka i 70,2 milijuna noćenja turista, što je za 82,5% više dolazaka turista i za 72,1% više noćenja turista u odnosu na 2020. U odnosu na 2020., dolazaka turista manje je za 34,7%, a noćenja turista manje je za 23,1%.

Što se tiče **tečaja kune**, prema podacima HNB-a prosječni devizni tečaj kune naspram eura u 2020. godini je iznosio 7,524 (na dan 31.12. je iznosio 7,517 te možemo zaključiti da je tečaj bio stabilan tijekom cijele godine), dok je prosječni tečaj kune naspram američkog dolara u 2020. godini iznosio 6,363 (na dan 31.12. je iznosio 6,643 te vidimo da je kuna slabila u odnosu na dolar približavanjem kraju godine).

Tablica br. 8. - Makroekonomski pokazatelji gospodarstva RH

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021
Površina (u km ²)	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594	56.594
Broj stanovnika (u mil.) ^a	4,204	4,174	4,125	4,088	4,065	4,048	3,889
BDP (u mil. HRK, tekuće cijene) ^b	344.580	356.617	373.080	391.289	412.770	380.123	438.560
BDP (u mil. EUR, tekuće cijene)	45.282	47.363	50.010	52.776	55.677	50.461	58.287
BDP po stanovniku (u EUR)	10.772	11.346	12.125	12.911	13.696	12.467	14.989

⁶ Državni zavod za statistiku - <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29212>

⁷ Državni zavod za statistiku - <https://podaci.dzs.hr/2021/hr/10047>

⁸ Državni zavod za statistiku - <https://podaci.dzs.hr/2021/hr/31471>

⁹ <https://izvoz.gov.hr/vijesti/dzs-izvoz-u-2021-porastao-za-29-posto-uvoz-za-24-posto/5819>

BDP - realna godišnja stopa promjene (u %)	2,5	3,6	3,4	2,8	3,4	-8,6	13,1
Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena	-0,5	-1,1	1,1	1,5	0,8	0,1	2,6
Prosječna godišnja stopa inflacije	-0,3	-0,6	1,3	1,6	0,8	0,0	2,7
Tekući račun platne bilance (u mil. EUR) ^c	1.499	1.060	1.724	933	1.578	-267	1.807
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	3,3	2,2	3,4	1,8	2,8	-0,5	3,1
Izvoz robe i usluga (u % BDP-a)	45,7	46,9	49,2	49,4	50,6	41,5	51,3
Uvoz robe i usluga (u % BDP-a)	45,5	45,8	48,5	50,2	51,0	48,6	52,8
Inozemni dug (u mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	48.403	44.735	43.607	42.639	40.330	40.124	44.802
Inozemni dug (u % BDP-a)	106,9	94,5	87,2	80,8	72,4	79,5	76,9
Inozemni dug (u % izvoza robe i usluga)	233,7	201,3	177,3	163,6	143,0	191,5	149,7
Otplaćeni inozemni dug (u % izvoza robe i usluga) ^d	44,0	35,7	33,1	27,1	37,8	35,3	21,1
Bruto međunarodne pričuve (u mil. EUR, na kraju razdoblja)	13.707	13.514	15.706	17.438	18.560	18.943	25.022
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	8,0	7,5	7,8	7,9	7,8	9,3	9,8
Nacionalna valuta: kuna (HRK)							
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,6350	7,5578	7,5136	7,4176	7,4426	7,5369	7,5172
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	6,9918	7,1685	6,2697	6,4692	6,6499	6,1390	6,6435
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,6096	7,5294	7,4601	7,4141	7,4136	7,5331	7,5242
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	6,8623	6,8037	6,6224	6,2784	6,6223	6,6108	6,3636
Neto pozajmljivanje (+)/zaduživanje (-) konsolidirane opće države (u mil. HRK) ^e	-11.736	-3.296	2.804	-116	969	-27.710	-12.438
Neto pozajmljivanje (+)/zaduživanje (-) konsolidirane opće države (u % BDP-a) ^e	-3,4	-0,9	0,8	0,0	0,2	-7,3	-2,9
Dug opće države (u % BDP-a) ^e	83,3	79,8	76,7	73,3	71,1	87,3	79,8
Dugoročne kamatne stope (u % na godišnjoj razini) ^f	3,53	3,47	2,77	2,17	1,28	0,83	0,45

Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	16,2	13,1	11,2	8,4	6,6	7,5	7,6
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	44,2	44,6	45,8	46,9	47,7	47,2	47,8

Izvor: DZS, HNB, obrada: HGK

4.2. Bruto domaći proizvod (BDP)

Bruto domaći proizvod (BDP) je sveobuhvatni i glavni makroekonomski pokazatelj, odnosno mjerilo gospodarske aktivnosti neke zemlje u određenoj godini. BDP predstavlja vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih unutar jedne zemlje, a uključuje vrijednost dobara i usluga proizvedenih i pomoću inozemnih faktora, ali proizvedenih u zemlji.

Ova makroekonomska veličina uistinu najbolje odražava kretanja u gospodarstvu jedne zemlje te najvjerođostojnije pokazuje stupanj razvijenosti neke regije, odnosno države u cjelini.

U RH BDP se objavljuje na razini države i na razini županija. BDP na razini županija pokazuje prostornu raspoređenost gospodarskih aktivnosti, a upravo analiza BDP po županijama najvjernije oslikava velike razlike u (ne)razvijenosti naših županija i regija. Podaci o BDP-u objavljuju se s odmakom od tri godine tako da su zadnji podaci o BDP-u dostupni za 2016. godinu.

Najnoviji podaci o BDP-u po stanovniku u Hrvatskoj govore da je isti 2019. godine iznosio **84.207 kuna ili 11.187 eura**. Gledajući po županijama **najviši BDP po glavi stanovnika bio je u Gradu Zagrebu 147.166 kuna ili 19.5461 eura**, dok je **najniži** bio više nego tri puta manji, i to **u Virovitičko-podravskoj županiji** gdje je iznosio **46.610 kuna ili 6.190 eura**.

Tablica br. 9. - Bruto domaći proizvod po stanovniku po županijama, u kunama

Županija	2016.	2019	Stopa 2016./2019. u %
Republika Hrvatska	84.207	101.354	20.3
Grad Zagreb	147.166	176.011	19.6
Zagrebačka	64.714	79.836	23.3
Krapinsko-zagorska	56.080	66.383	18.3
Varaždinska	71.510	89.769	25.5
Koprivničko-križevačka	69.118	74.948	8.4
Međimurska	71.810	85.078	18.4
Bjelovarsko-bilogorska	57.996	67.699	16.7
Virovitičko-podravska	46.610	58.335	25.1
Požeško-slavonska	47.778	60.919	27.5
Brodsko-posavska	47.375	60.871	28.4
Osječko-baranjska	66.518	75.856	14.0
Vukovarsko-srijemska	49.417	63.802	29.1
Karlovačka	64.010	70.503	10.1
Sisačko-moslavačka	60.544	71.957	18.8
Primorsko-goranska	100.815	112.923	12.0
Ličko-senjska	64.240	79.509	23.7
Zadarska	68.611	85.581	24.7
Šibensko-kninska	66.049	83.960	27.1

Splitsko-dalmatinska	65.161	79.760	22.4
Istarska	106.313	118.320	11.2
Dubrovačko-neretvanska	84.871	108.778	28.1

Izvor: Državni zavod za statistiku

Iz gornje tablice vidljivo je kako Vukovarsko-srijemska županija ima BDP po stanovniku 63.802 kuna i ostvaruje svega 58,8% prosjeka RH, što uz izuzetak Osječko-baranjske županije, uz ostale slavonske županije (Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska i Požeško-slavonska) jasno ukazuje na nelogične strukturne odnose unutar nacionalnog gospodarstva i neuravnotežen regionalni razvoj.

Kretanje globalnog, pa tako i hrvatskoga gospodarstva, u 2020. godini obilježeno je negativnim utjecajem pandemije COVID-a. Pandemija je dovela do „zatvaranja“ gospodarstava ili pojedinih aktivnosti, ograničila protok roba, usluga i ljudi te utjecala na znatno smanjivanje sklonosti potrošnji.

4.3. Indeks gospodarske snage prema županijama u RH u 2021. godini

Različiti ekonomski pokazatelji poput BDP-a, zaposlenosti, plaća, pokazuju znatne razlike među županijama RH, ali pritom pokazuju i različite poretke županija na ljestvicama prema tim pokazateljima. Hrvatska gospodarska komora je prepoznala te razlike i od 2016. godine objedinjuje makroekonomske podatke kako bi se dobio stvaran odnos u razini razvijenosti među županijama u RH. Ovaj indeks objedinjuje najvažnije raspoložive ekonomske pokazatelje te u konačnici pokazuje ukupni položaj pojedine županije u odnosu na prosjek RH.

Pri izračunu HGK-ova indeksa gospodarske snage županija koristi se idućih 7 pokazatelja:

- BDP po stanovniku
- Ukupan prihod poduzetnika po zaposlenom
- Prosječne neto plaće
- Neto dobit poduzetnika po zaposlenom
- Prihod na inozemnom tržištu poduzetnika po zaposlenom
- Stopa nezaposlenosti
- Projekcija rasta stanovništva.

Sve su to podaci Državnog zavoda za statistiku ili Fine koja ih prikuplja godišnjim financijskim izvještajima, dakle radi se o službeno objavljenim podacima. Jedino se kod projekcija stanovništva koriste procjene Ekonomskog fakulteta u Zagrebu te savjetnika predsjednice RH za demografiju. Pri korištenju službenih podataka važno je napomenuti da se dio njih obrađuje prema središtu tvrtke pa stoga ne daju točnu sliku teritorijalne rasprostranjenosti.

Prošlogodišnji izračun indeksa je ponovo pokazao tek male promjene u odnosu na prethodnu godinu. Varaždinska županija se pridružila županijama koje se nalaze iznad prosjeka RH te su zauzele 4. Mjesto. Županije sa začelja su zadržale svoje loše pozicije, a dio ostalih županija je poboljšao ili pogoršao svoja mjesta u poretku. Pritom je najveća promjena zabilježena kod

Vukovarsko-srijemske županije, koja je u odnosu na prethodnu godinu skočila za pet mjesta, zahvaljujući znatnom povećanju prihoda na inozemnom tržištu po zaposlenom. Po ovom je pokazatelju ujedno zauzela najbolju poziciju u odnosu na prosjek RH. Izvoz Vukovarsko-srijemske županije u 2021. godini temeljio se na proizvodima prerađivačke industrije koji su činili 77% ukupnog robnog izvoza te županije.

Zaključno gledajući HGK indeks gospodarske snage, pokazuje velike razlike među županijama RH, veliku gospodarsku snagu Grada Zagreba i njegov snažan utjecaj na prosjek RH, ali i znatno zaostajanje nekih manjih, pretežno slavonskih županija u odnosu na ostale.

4.4 Financijski rezultati poduzetnika Hrvatske u 2021. godini

Ukupno 144.259 poduzetnika ostvarilo je 44,8 milijardi kuna neto dobiti u 2021. godini. Dobit razdoblja u iznosu od 61,9 milijardi kuna ostvarilo je 94.288 (65,4%) poduzetnika, dok je gubitak razdoblja od 17,1 milijardu kuna iskazalo 49.971 (34,6%) poduzetnika.

Tablica br. 10. - Financijski rezultati poslovanja 144.259 poduzetnika RH u 2021. i usporedba s 2020. godinom

Opis	2020.	2021.	Indeks 2021./20.
Broj poduzetnika		144.259	-
Broj poduzetnika koji su poslovali s dobiti	80.269	94.288	117,5
Broj poduzetnika koji su poslovali s gubitkom	51.765	49.971	96,5
Broj zaposlenih	932.575	964.742	103,4
Ukupni prihodi	732.977	885.744	120,8
Ukupni rashodi	705.755	831.907	117,9
Dobit prije oporezivanja	51.978	71.046	136,7
Gubitak prije oporezivanja	24.757	17.210	69,5
Porez na dobit	5.835	9.001	154,3
Dobit razdoblja	45.447	61.918	136,2
Gubitak razdoblja	24.060	17.082	71,0
Konsolidirani financijski rezultat	21.387	44.835	209,6
Broj izvoznika	20.114	22.462	111,7
Broj uvoznika	19.895	22.425	112,7
Izvoz	139.202	189.095	135,8
Uvoz	125.643	159.700	127,1
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	13.559	29.394	216,8

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, broj zaposlenih povećan je za 3,4%, ukupni prihodi veći su za 20,8%, a ukupni rashodi za 17,9%, dobit razdoblja za 36,2%, dok je gubitak razdoblja (gubitak nakon oporezivanja) manji za 29,0%. Konsolidirani financijski rezultat - neto dobit povećana je u 2021. godini za 109,6% u odnosu na 2020. godinu.

Od 144.259 poduzetnika, njih 13.767 (9,5%) investiralo je 29,9 milijardi kuna u novu dugotrajnu imovinu u 2021. godini, što je 19,1% više nego prethodne poslovne godine. Prosječna mjesečna neto plaća obračunata zaposlenima kod poduzetnika obveznika poreza na dobit, u 2021. godini iznosila je 6.350 kuna, što je 6,1% više u odnosu na 2020. godinu.

4.4.1. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika Hrvatske u 2021. godini

Za 2021. godinu godišnji financijski izvještaj za statističke i druge potrebe, prema Zakonu o računovodstvu, sastavilo je i u Registar podnijelo 144.259 poduzetnika, obveznika poreza na dobit, bez financijskih institucija, kod kojih je u 2021. godini bilo 964.742 zaposlenih (na temelju sati rada), što je povećanje broja zaposlenih za 32.167 ili 3,4% u odnosu na 2020. godinu. To je najveći broj poduzetnika od ustroja Registra 2003. godine, kada je prema podacima za 2002. godinu bilo 63.561 poduzetnika i 754.186 zaposlenih.

Tablica br. 11. - Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika Hrvatske u 2021. godini

Opis	2020.	2021.	Indeks 2021/20.
Broj poduzetnika		144.259	-
Broj zaposlenih	932.575	964.742	103,4

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

4.4.2. Analiza poslovanja poduzetnika Hrvatske u 2021. godini po gradovima i općinama

Općina s najvećim brojem poduzetnika u 2021. godini (tablica 17.) je općina Viškovo iz Primorsko-goranske županije sa 707 poduzetnika, a slijede ju općina Matulji (562) i općina Medulin (532), što je više poduzetnika nego u nekim županijskim središtima (gradovi: Požega, Virovitica, Krapina, Pazin i Gospić).

Tablica 12. Top lista 10 najvećih i 10 najmanjih općina po kriteriju broja poduzetnika u 2021. godini

Rang	Naziv općine	Županija	Broj poduz.	Rang	Naziv općine	Županija	Broj poduz.
1.	Viškovo	Primorsko-goranska	707	428.	Saborsko	Karlovačka	3
2.	Matulji	Primorsko-goranska	562	427.	Ervenik	Šibensko-kninska	3
3.	Medulin	Istarska	532	426.	Prgomet	Splitsko-dalmatinska	3
4.	Podstrana	Splitsko-dalmatinska	406	425.	Zadvarje	Splitsko-dalmatinska	4
5.	Konavle	Dubrovačko-neretvanska	354	424.	Zrinski Topolovac	Bjelovarsko-bilogorska	4
6.	Nedelišće	Međimurska	306	423.	Podravska Moslavina	Osječko-baranjska	4
7.	Brdovec	Zagrebačka	286	422.	Civljanje	Šibensko-kninska	4
8.	Dugi rat	Splitsko-dalmatinska	269	421.	Vrbje	Brodsko-posavska	5
9.	Župa dubrovačka	Dubrovačko-neretvanska	265	420.	Bogdanovci	Vukovarsko-srijemska	5
10.	Cavle	Primorsko-goranska	256	419.	Unešić	Šibensko-kninska	5
Ukupno			3.943	Ukupno			47
Udio u RH u %			2,7	Udio u RH u %			0,03
Udio u broju poduzetnika kod općina u %			16,63	Udio u broju poduzetnika kod općina u %			0,19

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Tablica 13. Top lista 10 najvećih i 10 najmanjih općina po kriteriju broja zaposlenih kod poduzetnika u 2021. godini

Rang	Naziv općine	Županija	Broj zaposl.	Rang	Naziv općine	Županija	Broj zaposl.
1.	Stupnik	Zagrebačka	4.372	428.	Saborsko	Karlovačka	5
2.	Trnovec Bartolovečki	Varaždinska	3.507	427.	Ervenik	Šibensko-kninska	5
3.	Viškovo	Primorsko-goranska	2.832	426.	Galovac	Zadarska	7
4.	Matulji	Primorsko-goranska	2.455	425.	Zrinski Topolovac	Bjelovarsko-bilogorska	8
5.	Rugvica	Zagrebačka	2.340	424.	Hlebine	Koprivničko-križevačka	8
6.	Darda	Osječko-baranjska	2.285	423.	Primorski Dolac	Splitsko-dalmatinska	11
7.	Dugopolje	Splitsko-dalmatinska	2.228	422.	Đelekovec	Koprivničko-križevačka	12
8.	Hum na Sutli	Krapinsko-zagorska	2.160	421.	Bogdanovci	Vukovarsko-srijemska	12
9.	Jalžabet	Varaždinska	2.077	420.	Dragalić	Brodsko-posavska	12
10.	Donji Kraljevec	Međimurska	1.949	419.	Zažablje	Dubrovačko-neretvanska	14
Ukupno			26.205	Ukupno			91
Udio u RH u %			2,7	Udio u RH u %			0,01
Udio u broju zaposlenih kod općina u %			19,1	Udio u broju zaposlenih kod općina u %			0,07

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Općina s najvećim brojem poduzetnika u 2021. godini (tablica 17.) je općina Viškovo iz Primorsko-goranske županije sa 707 poduzetnika, a slijede ju općina Matulji (562) i općina Medulin (532), što je više poduzetnika nego u nekim županijskim središtima (gradovi: Požega, Virovitica, Krapina, Pazin i Gospić).

Općina Saborsko, Ervenik i Prgomet imale su po tri poduzetnika, općina Civljane četiri, a općine Podravska Moslavina, Zadvarje i Zažablje imale su po pet poduzetnika. Uz navedeno, prema broju poduzetnika imamo 2 općine sa 6 poduzetnika, 20 općina sa 7 –10 poduzetnika, 244 općine sa 11 – 50 poduzetnika te 88 općina sa 51– 98 poduzetnika. Samo je 67 općina imalo 100 i više poduzetnika.

4.4.3. Ukupni prihodi poduzetnika Hrvatske u 2021. godini

Analiza strukture ukupnih prihoda poduzetnika, obveznika poreza na dobit, pokazala je da su najznačajniji poslovni prihodi, s udjelom od 98,2% u ukupnim приходima. Ostatak čine financijski prihodi (1,8%), dok udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom i udio u dobiti od zajedničkih pothvata imaju najmanji udio (manje od 0,1%).

Tablica br.14. - Struktura ukupnih prihoda poduzetnika Hrvatske u 2021. godini (iznosi u mil. kuna, struktura u %)

Vrsta prihoda	2020.		2021.		Indeks 2021./20.
	Iznos	Struktura	Iznos	Struktura	
Poslovni prihodi	719.320	98,1	869.391	98,2	120,9

Financijski prihodi	13.470	1,8	16.257	1,8	120,7
Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	62	0,0	51	0,0	83,0
Udio u dobiti od zajedničkih pothvata	126	0,0	45	0,0	35,7
Ukupni prihodi	732.977	100,0	885.744	100,0	120,8

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

I u 2021. godini dominantni su udjeli poslovnih prihoda, što je pozitivna činjenica koja govori o usmjerenosti poslovanja na osnovnu djelatnost kojom se poduzetnici bave. U odnosu na 2020. godinu, 20 poslovnih prihoda su u 2021. godini povećani za 20,9%, financijski prihodi za 20,7%, dok je udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom smanjen za 17,0%, a udio u dobiti od zajedničkih pothvata za 64,3%.

Analiza strukture prihoda u 2021. godini pokazala je da se, u odnosu na prethodnu godinu, povećao udio prihoda od prodaje na inozemnom tržištu za 2,4. % (sa 19,4% udjela, na 21,7%), udio prihoda od prodaje na domaćem tržištu smanjio se za 1,8% (sa 74,4% udjela, na 72,6%), kao i udio ostalih poslovnih prihoda (izvan grupe) za 0,6%. Udio prihoda na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga povećao se za 0,1%, dok je udio ostalih poslovnih prihoda s poduzetnicima unutar grupe u ukupnim poslovnim prihodima ostao na 0,5%, kao i prethodne poslovne godine (tablica 16.).

Tablica 15. - Poslovni prihodi 144.259 poduzetnika Hrvatske u 2021. godini (iznosi u mil. kuna, struktura u %)

Vrsta prihoda	2020.		2021.		Indeks 2021./20.
	Iznos	Struktura	Iznos	Struktura	
Prihodi od prodaje	674.480	93,8	820.093	94,3	121,6
- prihodi od prodaje u zemlji	535.278	74,4	630.998	72,6	117,9
- prihodi od prodaje u inozemstvu	139.202	19,4	189.095	21,7	135,8
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	3.036	0,4	4.227	0,5	139,2
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	3.374	0,5	3.930	0,5	116,5
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	38.439	5,3	41.141	4,7	107,0
Ukupni poslovni prihodi	719.320	100,0	869.391	100,0	120,9

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Ti podaci ilustriraju činjenicu da se najveći dio poslovnih prihoda realizira na domaćem tržištu gdje je manja konkurencija nego na inozemnom tržištu na kojem je ostvareno povećanje prihoda od prodaje za 35,8%. U 2021. godini je, od ukupnih prihoda od prodaje u vrijednosti od 820,1 milijardu kuna, 631,0 milijarda zarađena od domaćih, a 189,1 milijarda kuna od stranih kupaca. Na inozemnim tržištima u 2021. godini svoje proizvode i usluge plasiralo je 15,6% poduzetnika (njih 22.462), dok su preostali poduzetnici, njih 121.797, poslovali isključivo u Hrvatskoj.

Tablica 16. - Rang lista prvih 10 poduzetnika Hrvatske po ukupnom prihodu u 2021. godini (iznosi u milijunima kn)

Br.	OIB	Naziv	Sjedište	Vlasništvo	Ukupni prihodi
1.	27759560625	INA d.d.	Zagreb	Mješovito	22.348.698
2.	58292277611	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO d.o.o.	Vukovar	Privatno	21.057.082
3.	62226620908	KONZUM PLUS d.o.o.	Zagreb	Privatno	10.712.106
4.	28921978587	HEP d.d.	Zagreb	Državno	10.379.210
5.	66089976432	LIDL HRVATSKA d.o.o. k.d.	Velika Gorica	Privatno	6.561.064
6.	00865396224	CRODUX DERIVATI DVA d.o.o.	Zagreb	Privatno	6.288.618
7.	81793146560	HRVATSKI TELEKOM d.d.	Zagreb	Mješovito	6.093.373
8.	46108893754	SPAR HRVATSKA d.o.o.	Zagreb	Privatno	5.370.088
9.	09518585079	HEP-PROIZVODNJA d.o.o.	Zagreb	Državno	5.190.093
10.	92510683607	PLODINE d.d.	Rijeka	Privatno	5.184.524

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

4.5 Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva VSŽ u 2021. godini

Gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije u 2021. godini ostvarilo je ukupne prihode od 35,2 milijardi kuna što je povećanje u odnosu na 2020. godinu kada su tvrtke ostvarile 22,3 milijardi kuna ukupnog prihoda.

Tablica br. 17. Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva VSŽ (Iznosi u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama)

Opis	UKUPNO SVE VELIČINE		
	2020.	2021.	Index
Broj poduzetnika	2.180	2.392	-
Broj dobitaša	1.649	1.771	131,4
Broj gubitaša	531	621	46,4
Broj zaposlenih	20.139	20.400	103,9
Ukupni prihodi	19.573.362	35.212.000.000	157,2
Ukupni rashodi	18.831.003	33.945.000.000	156,8
Dobit razdoblja	923.882	1.252.000	131,4
Gubitak razdoblja	319.246	1.580.000	46,4
Neto plaće i nadnice	1.067.427	1.806.000	108,3
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	4.417	4.946	104,2

Izvor: Fina, HGK

U odnosu na 2020. godinu, najveći rast ukupnih prihoda ostvarili su poduzetnici u Vukovarsko-srijemskoj županiji (57,2%), kao i ukupnih rashoda (56,8%). U 2021. godini su poduzetnici na

razini svih županija ostvarili rast ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, a jednako tako je ostvaren višak prihoda nad rashodima na razini svih poduzetnika po županijama.

4.7. Ukupni prihodi i ukupni rashodi poduzetnika po županijama

U 2021. godini poduzetnici Republike Hrvatske ostvarili su ukupne prihode od 885,7 milijardi kuna, u odnosu na 733 milijarde kuna ukupnih prihoda ostvarenih u 2020. godini. Ukupni rashodi u 2021. godini iznosili su 831,9 milijardi kuna, u odnosu na 2020. godinu kada su rashodi iznosili 705,8 milijardi kuna. U 2021. godini ukupni su prihodi poduzetnika Hrvatske bili veći za 20,8%, a ukupni rashodi za 17,9%, u odnosu prema usporednoj 2020. godini.

Ukupno gledano, u svim županija ostvarena je neto dobit, a najveću su ostvarili poduzetnici u Gradu Zagrebu (23,6 milijardi kuna), dok su najmanju iskazali u Ličko-senjskoj županiji (148 milijuna kuna). Prema istom kriteriju (neto dobiti) slijede poduzetnici Zagrebačke, Splitsko-dalmatinske, Primorsko-goranske, Osječko-baranjske, Istarske, Varaždinske i Vukovarsko-srijemske županije. Poduzetnici Dubrovačko-neretvanske, Istarske i Šibensko-kninske županije u 2020. godini iskazali su negativan konsolidirani rezultat – neto gubitak, a u 2021. godinu su ostvarili neto dobit.

5. ANALIZA I USPOREDBA REZULTATA POSLOVANJA PODUZETNIKA NA RAZINI NUTS 2 REGIJA, ŽUPANIJA I GRADOVA

Kao članica EU Republika Hrvatska je uključena u nomenklaturu prostornih jedinica za statistiku – NUTS. Državni zavod za statistiku je 2012. godine izradio prijedlog kojeg je Europska komisija i prihvatila, a kojim je izvršena podjela RH na dvije statističke, tzv. NUTS 2 regije, odnosno na Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku. Korištenje ove klasifikacije, za potrebe Kohezijske politike, započelo je po pristupu RH u Europsku uniju od 01. srpnja 2013. godine. i nalazi se u nadležnosti Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU.

Dakle, prema NUTS 2 regionalnoj podjeli EU, Hrvatska se sastoji od dvije regije – Jadranska Hrvatska kojoj pripada 7 županija (Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska) i Kontinentalna Hrvatska sa preostalih 13 županija i Gradom Zagrebom, a u kojoj se nalazi i Vukovarsko-srijemska županija.

Tablica br. 18. Osnovni financijski rezultati poduzetnika po regijama NUTS-2 razine u RH u 2021. g.

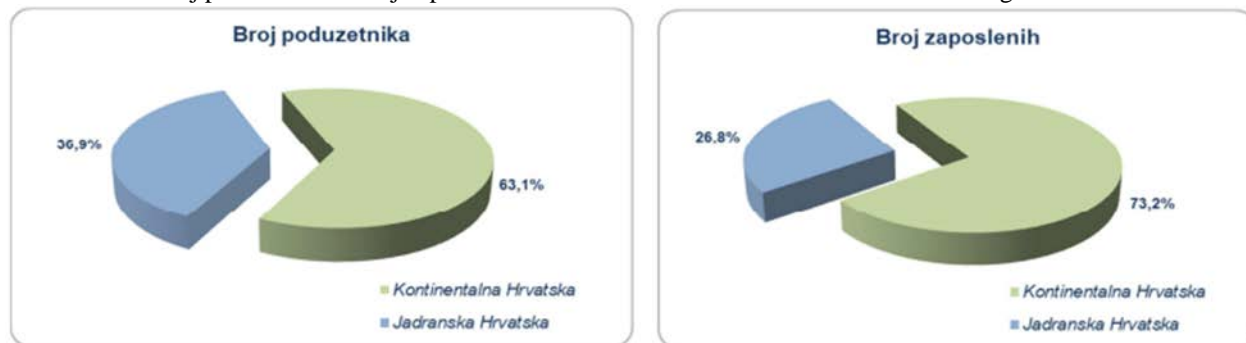
Opis	Kontinentalna Hrvatska		Jadranska Hrvatska		Ukupno RH	
	2021.	indeks	2021.	indeks	2021.	indeks
Broj poduzetnika	90.976	-	53.283	-	144.259	-

Broj zaposlenih	705.923	103,1	258.819	104,4	946.742	103,4
Ukupni prihodi	707.348	120,3	178.396	123,2	885.744	120,8
Ukupni rashodi	663.808	118,2	168.099	116,7	831.907	117,9
Dobit razdoblja	48.029	131,1	13.889	157,9	61.918	136,2
Gubitak razdoblja	11.706	77,6	5.376	59,9	17.082	71,0
Neto dobit/neto gubitak	36.322	168,4	8.513	-	44.835	209,6
Prosječna neto plaća	6.553	105,9	5.799	106,7	6.350	106,1

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prosječna mjesečna neto plaća obračunata zaposlenima kod poduzetnika Jadranske Hrvatske iznosila je 5.799 kuna i bila je za 11,5% manja od plaće zaposlenih kod poduzetnika Kontinentalne Hrvatske te 8,7% manja od prosječne plaće zaposlenih kod poduzetnika Hrvatske.

Grafikon 1. - Broj poduzetnika i broj zaposlenih Kontinentalne i Jadranske Hrvatske u 2021. godini

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Tablica 19. - Osnovni pokazatelji poslovanja poduzetnika Kontinentalne i Jadranske Hrvatske u 2021. godini

Pokazatelji	Kontinentalna Hrvatska	Jadranska Hrvatska
Broj zaposlenih po poduzetniku	8	5
Produktivnost rada (prihod po zaposlenom u kn)	1.002.019	689.268
Produktivnost rada (dobit / gubitak razdoblja po zaposlenom u kn)	51.454	32.891
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	106,6	106,1

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnici Kontinentalne Hrvatske ostvarili su rast dobiti razdoblja od 31,1%, pad gubitka razdoblja od 22,4% te su u 2021. godini iskazali neto dobit u visini od 36,3 milijarde kuna. Promatramo li odabrane financijske pokazatelje poslovanja u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu, možemo zaključiti da je za poduzetnike Kontinentalne Hrvatske 2021. godina bila povoljnija jer je produktivnost po zaposlenom mjerena dobiti po zaposlenom bila veća. Također

je povećana ekonomičnost ukupnog poslovanja pa je na 100 kuna ukupnih rashoda u 2021. godini ostvareno 106,6 kuna prihoda, dok je u 2020. godini ostvareno 104,7 kuna.

Poduzetnici Jadranske Hrvatske iskazali su povećanje dobiti razdoblja za 57,9% u odnosu na prethodnu godinu, smanjenje gubitka razdoblja za 40,1% te su ostvarili neto dobit od 8,5 milijardi kuna, u odnosu na iskazan neto gubitak u 2020. godini u iznosu od 178,7 milijuna kuna. Produktivnost rada mjerena ukupnim prihodom po zaposlenom, produktivnost rada mjerena dobiti po zaposlenom i ekonomičnost ukupnog poslovanja veća je kod poduzetnika Kontinentalne Hrvatske, u odnosu na poduzetnike Jadranske Hrvatske.

Tablica br. 20. Broj poduzetnika, broj zaposlenih, plaće i neto dobit/gubitak - Kontinentalna i Jadranska Hrvatska, po veličinama u 2021. godini (prosječne mj. neto plaće u kn; neto dobit/gubitak u milijunima kn)

Kontinentalna Hrvatska					Jadranska Hrvatska				
Veličina	Broj poduz.	Broj zaposle n.	Prosječ. neto plaća	Neto dobit /gubitak	Veličina	Broj poduz.	Broj zaposle n.	Prosječ. neto plaća	Neto dobit /gubitak
Mikro	80.587	173.329	4.600	4.195	Mikro	49.033	97.451	4.541	2.361
Mali	8.900	179.558	6.304	9.158	Mali	3.778	73.695	6.017	2.157
Srednji	1.189	133.693	7.138	8.515	Srednji	400	42.412	6.814	1.775
Veliki	300	219.343	7.948	14.455	Veliki	72	45.261	7.200	2.219
Ukupno	90.976	705.923	6.553	36.322	Ukupno	53.283	258.819	5.799	8.513

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prema podacima poduzetnika Hrvatske u 2021. godini rangiranim po NUTS-2 razini, u Kontinentalnoj Hrvatskoj je 90.976 poduzetnika imalo registrirano sjedište, a u Jadranskoj Hrvatskoj 53.283 poduzetnika.

Kod poduzetnika Kontinentalne Hrvatske bilo je 705.923 zaposlenih koji su ostvarili sljedeće financijske rezultate: 707,3 milijarde kuna ukupnih prihoda, 663,8 milijardi kuna ukupnih rashoda, 48,0 milijardi kuna dobiti razdoblja, 11,7 milijardi kuna gubitka razdoblja, 36,3 milijarde kuna neto dobiti, a prosječna mjesečna obračunata neto plaća iznosila je 6.553 kune, što je 3,2% više od plaće zaposlenih kod poduzetnika na razini Hrvatske (6.350 kuna). Kod poduzetnika Jadranske Hrvatske bilo je 258.819 zaposlenih koji su ostvarili sljedeće financijske rezultate: 178,4 milijarde kuna ukupnih prihoda, 168,1 milijarda kuna ukupnih rashoda, dobit razdoblja u iznosu 13,9 milijardi kuna, gubitak razdoblja od 5,4 milijarde kuna te su ostvarili pozitivan financijski rezultat, neto dobit od 8,5 milijardi kuna, u odnosu na iskazan neto gubitak od 178,7 milijuna kuna u 2020. godini.

Tablica br 21. - Najznačajnija područja djelatnosti u Kontinentalnoj i/ili u Jadranskoj Hrvatskoj u 2021. godini (iznosi u milijunima kn)

Područje djelatnosti	Kontinentalna Hrvatska				Jadranska Hrvatska			
	Broj poduz.	Broj zaposl.	Ukupan prihod	Neto dobit/gub.	Broj poduz.	Broj zaposl.	Ukupan prihod	Neto dobit/gub.
Prerađivačka industrija	10.846	190.409	173.672	9.149	4.788	45.742	33.823	1.430
Građevinarstvo	11.257	72.910	49.217	2.409	7.563	34.969	21.510	652
Trgovina na veliko i malo	19.376	143.854	240.618	9.249	9.131	47.101	55.449	2.234
Djelat. pružanja smještaja te pripreme i usluž. hrane	6.190	30.553	9.667	248	7.121	40.622	19.151	1.557
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	15.756	47.828	31.026	4.051	6.691	17.444	7.365	417
Ukupno sve djelatnosti	90.976	705.923	707.348	36.322	53.283	258.819	178.396	8.513

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Prerađivačka industrija, trgovina, građevinarstvo, djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti u 2021. godini imale su najveći broj poduzetnika, kako u Kontinentalnoj tako i u Jadranskoj Hrvatskoj.

Poduzetnici prerađivačke industrije Kontinentalne Hrvatske ostvarili su neto dobit od 9,1 milijardu kuna (rast od 51,2%), poduzetnici u građevinarstvu 2,4 milijarde kuna (rast od 101,3%), poduzetnici trgovine 9,2 milijarde kuna (više za 41,5% u odnosu na prethodnu godinu), a poduzetnici u djelatnosti stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti 4,1 milijardu kuna (rast od 41,1%). U djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane ostvarili su neto dobit u iznosu od 248,0 milijuna kuna, u odnosu na 2020. godinu kada su iskazali neto gubitak od 431,6 milijuna kuna. Najveći neto gubitak iskazan je kod poduzetnika u rudarstvu i vađenju i to u iznosu od 22,1 milijun kuna. U Kontinentalnoj Hrvatskoj najveći broj zaposlenih bio je kod poduzetnika prerađivačke industrije (190.409) i u djelatnosti trgovine (143.854).

Poduzetnici Jadranske Hrvatske ostvarili su najveću neto dobit u djelatnosti prerađivačke industrije u iznosu od 1,2 milijarde kuna u 2021. godini (3,2 puta više u odnosu na prethodnu godinu), dok su poduzetnici u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane iskazali najveći neto gubitak (gotovo 3,0 milijarde kuna), u odnosu na prethodnu godinu kada su ostvarili neto dobit od 1,4 milijarde kuna, na što je najviše utjecala kriza prouzročena pandemijom COVID-19.

Poduzetnici Jadranske Hrvatske ostvarili su neto dobit na razini svih područja djelatnosti u 2021. godini, a najveću su iskazali u djelatnosti trgovine u iznosu od 2,2 milijarde kuna (98,4% više u odnosu na prethodnu godinu).

5.1. Broj poduzetnika i broj zaposlenih po županijama u 2021. godini

Tablica br. 22. - Broj poduzetnika i broj zaposlenih po županijama u 2021. godini

Županija	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih			Udjel (u %)	Indeks 2021./20.
	Broj	Udjel (u %)	2020.	2021.	Razlika 2021./20.		
Bjelovarsko-bilogorska	2.350	1,6	15.102	15.289	187	1,6	101,2
Brodsko-posavska	2.228	1,5	18.575	19.409	834	2,0	104,5
Dubrovačko-neretvanska	4.450	3,1	19.338	19.619	281	2,0	101,5
Grad Zagreb	47.956	33,2	360.736	370.821	10.085	38,4	102,8
Istarska	11.785	8,2	48.603	51.306	2.703	5,3	105,6
Karlovačka	2.534	1,8	17.564	18.539	975	1,9	105,6
Koprivničko-križevačka	2.029	1,4	17.939	18.205	266	1,9	101,5
Krapinsko-zagorska	2.587	1,8	21.611	22.148	537	2,3	102,5
Ličko-senjska	1.010	0,7	4.665	4.918	253	0,5	105,4
Međimurska	3.623	2,5	27.730	28.593	863	3,0	103,1
Osječko-baranjska	6.134	4,3	41.616	43.413	1.797	4,5	104,3
Požeško-slavonska	1.031	0,7	8.503	8.872	369	0,9	104,3
Primorsko-goranska	11.753	8,1	60.503	63.135	2.632	6,5	104,4
Sisačko-moslavačka	2.536	1,8	19.592	19.497	-95	2,0	99,5
Splitsko-dalmatinska	15.908	11,0	77.602	81.050	3.448	8,4	104,4
Šibensko-kninska	2.727	1,9	12.146	12.634	488	1,3	104,0
Varaždinska	4.506	3,1	43.404	44.687	1.283	4,6	103,0
Virovitičko-podravska	1.259	0,9	8.935	9.410	475	1,0	105,3
Vukovarsko-srijemska	2.392	1,7	19.634	20.400	766	2,1	103,9
Zadarska	5.650	3,9	24.993	26.157	1.164	2,7	104,7
Zagrebačka	9.811	6,8	63.784	66.640	2.856	6,9	104,5
Ukupno RH	144.259	100,0	932.575	964.742	32.167	100,0	103,4

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

S obzirom na veliki broj poduzetnika sa sjedištem u Gradu Zagrebu, u toj je županiji najviše zaposlenih (38,4%), a pridoda li se tome i 6,9% zaposlenih kod poduzetnika Zagrebačke županije, onda je to udio od 45,3% u broju zaposlenih.

Iza županije Grad Zagreb slijede Splitsko-dalmatinska županija sa 8,4% udjela, Zagrebačka 6,9%, Primorsko-goranska 6,5%, Istarska 5,3%, Varaždinska 4,6% te Osječko-baranjska županija s udjelom od 4,5% u ukupnom broju zaposlenih kod poduzetnika na razini RH. Slijedi dvanaest županija s udjelima ukupnog broja zaposlenih koji se kreću od 1,0% (Virovitičko-podravska) do 3,0% (Međimurska), a manje od 1,0% udjela imaju Požeško-slavonska i Ličko-senjska županija.

5.2. Broj poduzetnika i broj zaposlenih kod poduzetnika po gradovima u 2021. godini.

Na popisu deset gradova s najvećim brojem poduzetnika u 2021. godini su Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Zadar, Pula, Dubrovnik, Varaždin Velika Gorica i Samobor (tablica 8.). U 10 gradova Hrvatske s najvećim brojem poduzetnika u 2021. godini, bilo je registrirano 54,8% svih poduzetnika RH i 66,0% svih poduzetnika u gradovima, što potvrđuje tezu o velikoj koncentraciji poduzetnika na mali broj gradova/općina. Očekivano, najveći broj poduzetnika registriran je u Zagrebu, 47.956 sa 370.821 zaposlenih, što je 38,4% svih zaposlenih kod poduzetnika RH, obveznika poreza na dobit bez financijskih institucija. Gradovi s najmanje poduzetnika su Vrlika (26), Hrvatska Kostajnica (53) i Klanjec (54).

Prema broju zaposlenih kod poduzetnika u 2021. godini, iza Zagreba su Split sa 37.662 zaposlenih ili udjelom od 3,9% od ukupnom broju zaposlenih u RH. S druge su strane, tri grada sa najmanjim brojem zaposlenih: Vrlika (Splitsko-dalmatinska županija) sa 133 zaposlenih, Skradin (Šibensko-kninska županija) sa 188 zaposlenih te Vrbovsko (Primorsko-goranska županija) i Komiža (Splitsko-dalmatinska županija) sa po 266 zaposlenih.

Tablica 23. - Top lista 10 gradova s najvećim i s najmanjim brojem poduzetnika u 2021. godini

Rang	Naziv grada	Županija	Broj poduz.	Rang	Naziv grada	Županija	Broj poduz.
1.	Grad Zagreb	Grad Zagreb	47.956	117.	Vrlika	Splitsko-dalmatinska	26
2.	Split	Splitsko-dalmatinska	8.088	116.	Hrvatska Kostajnica	Sisačko-moslavačka	53
3.	Rijeka	Primorsko-goranska	5.130	115.	Klanjec	Krapinsko-zagorska	54
4.	Osijek	Osječko-baranjska	3.426	114.	Otok (Vuk)	Vukovarsko-srijemska	56
5.	Zadar	Zadarska	3.184		Komiža	Splitsko-dalmatinska	56
6.	Pula	Istarska	3.109	113.	Skradin	Šibensko-kninska	57
7.	Dubrovnik	Dubrovačko-neretvanska	2.338	112.	Čabar	Primorsko-goranska	62
8.	Varaždin	Varaždinska	2.265	111.	Opuzen	Dubrovačko-neretvanska	65
9.	Velika Gorica	Zagrebačka	1.916	110.	Lipik	Požeško-slavonska	67
10.	Samobor	Zagrebačka	1.582	109.	Vrbovsko	Primorsko-goranska	73
UKUPNO			78.994	UKUPNO			569
Udio u RH u %			54,8	Udio u RH u %			0,4
Udio u broju poduzetnika kod svih gradova u %			66,0	Udio u broju poduzetnika kod svih gradova u %			0,5

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

U 2021. godini kod 119.644 poduzetnika sa sjedištem u jednom od 128 gradova, bilo je 827.469 zaposlenih, 26.192 zaposlenih radnika više u odnosu na broj zaposlenih 2020. godine. Kod

poduzetnika registriranih na području gradova prosječno je bilo 6,9 zaposlenih po poduzetniku, dok je kod poduzetnika registriranih u općinama prosjek iznosio 5,6 zaposlenih po poduzetniku.

Tablica 24. Top lista 10 gradova s najviše i 10 s najmanje zaposlenih kod poduzetnika u 2021. godini

Rang	Naziv grada	Županija	Broj zaposl.	Rang	Naziv grada	Županija	Broj zaposl.
1.	Grad Zagreb	Grad Zagreb	370.821	125.	Vrlika	Splitsko-dalmatinska	133
2.	Split	Splitsko-dalmatinska	37.662	124.	Skradin	Šibensko-kninska	188
3.	Rijeka	Primorsko-goranska	30.202	123.	Vrbovsko	Primorsko-goranska	266
4.	Osijek	Osječko-baranjska	22.701		Komiža	Splitsko-dalmatinska	266
5.	Varaždin	Varaždinska	21.348	122.	Obrovac	Zadarska	307
6.	Zadar	Zadarska	15.040	121.	Vis	Splitsko-dalmatinska	309
7.	Velika Gorica	Zagrebačka	13.188	120.	Nin	Zadarska	312
8.	Pula	Istarska	12.557	119.	Hrvatska kostajnica	Sisačko-moslavačka	341
9.	Slavonski Brod	Požeško-slavonska	12.227	118.	Otok (Vinkovci)	Vukovarsko-srijemska	349
10.	Čakovec	Međimurska	11.662	117.	Stari Grad	Splitsko-dalmatinska	387
UKUPNO			547.408	UKUPNO			2.858
Udio u RH u %			56,7	Udio u RH u %			0,3
Udio u broju zaposlenih kod svih gradova u %			66,2	Udio u broju zaposlenih kod svih gradova u %			0,3

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Kod poduzetnika sa sjedištem u jednom od 10 gradova s najvećim brojem zaposlenih bilo je 547.408 radnika, što je udio od 56,7% zaposlenih kod poduzetnika Republike Hrvatske te udio od 66,2% u ukupnom broju zaposlenih u svih 128 gradova. Kod poduzetnika sa sjedištem u jednom od 10 gradova s najmanjim brojem zaposlenih bilo je 2.858 zaposlenih, što je udio od 0,3% u broju zaposlenih na području Republike Hrvatske te udio od 0,3% u ukupnom broju zaposlenih u svih 128 gradova. Kako je prethodno navedeno, podaci ilustriraju veliki nesrazmjer u razvijenosti gradova na cjelokupnom državnom području.

5.3. Broj poduzetnika po županijama u 2021. godini, promatrano po veličini

Tablica 25. - Broj poduzetnika i broj zaposlenih po županijama u 2021. godini, promatrano po veličini

Županija	Ukupno		Mikro		Mali		Srednji		Veliki	
	Broj poduzet.	Broj zaposlen.	Broj poduzet.	Broj zaposlen.	Broj poduzet.	Broj zaposlen.	Broj poduzet.	Broj zaposlen.	Broj poduzet.	Broj zaposlen.
Bjelovarsko-bilogorska	2.350	15.289	2.082	5.457	233	4.966	32	3.860	3	1.006
Brodsko-posavska	2.228	19.409	1.894	5.896	302	7.278	27	3.538	5	2.697
Dubrovačko-neretvan.	4.450	19.619	4.119	8.514	297	6.156	31	3.628	3	1.321

Grad Zagreb	47.956	370.821	42.889	79.536	4.304	77.781	583	61.765	180	151.739
Istarska	11.785	51.306	10.948	18.490	747	13.364	73	7.505	17	11.947
Karlovačka	2.534	18.539	2.238	5.403	264	6.232	25	2.764	7	4.250
Koprivničko-križevačka	2.029	18.205	1.765	4.151	235	4.830	22	2.630	7	6.594
Krapinsko-zagorska	2.587	22.148	2.228	5.890	300	6.541	54	6.626	5	3.181
Ličko-senjska	1.010	4.918	910	2.043	92	2.036	7	752	1	87
Međimurska	3.623	28.593	3.186	8.424	379	9.453	49	6.354	9	4.544
Osječko-baranjska	6.134	43.413	5.419	12.703	622	13.539	75	9.504	18	7.667
Požeško-slavonska	1.031	8.872	912	2.437	98	2.345	16	2.293	5	1.797
Primorsko-goranska	11.753	63.135	10.771	22.050	864	16.494	98	10.585	20	14.006
Sisačko-moslavačka	2.536	19.497	2.263	5.463	241	5.321	27	3.594	5	5.119
Splitsko-dalmatinska	15.908	81.050	14.599	31.179	1.172	24.410	117	11.869	20	13.592
Šibensko-kninska	2.727	12.634	2.502	4.699	197	4.465	25	2.562	3	878
Varaždinska	4.506	44.687	3.908	10.440	506	13.594	73	9.223	19	11.430
Virovitičko-podravska	1.259	9.410	1.069	2.934	169	3.822	20	2.106	1	548
Vukovarsko-srijemska	2.392	20.400	2.070	5.867	269	5.876	45	5.067	8	3.590
Zadarska	5.650	26.157	5.184	10.476	409	6.740	49	5.511	8	3.430
Zagrebačka	9.811	66.640	8.664	18.910	978	18.070	141	14.369	28	15.291
Ukupno RH	144.259	964.742	129.620	270.780	12.678	253.253	1.589	176.105	372	264.604

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

S obzirom na veliki broj poduzetnika sa sjedištem u Gradu Zagrebu, u toj je županiji najviše zaposlenih (38,4%), a pridoda li se tome i 6,9% zaposlenih kod poduzetnika Zagrebačke županije, onda je to udio od 45,3% u broju zaposlenih. za županije Grad Zagreb slijede Splitsko-dalmatinska županija sa 8,4% udjela, Zagrebačka 6,9%, Primorskogoranska 6,5%, Istarska 5,3%, Varaždinska 4,6% te Osječko-baranjska županija s udjelom od 4,5% u ukupnom broju zaposlenih kod poduzetnika na razini RH. Slijedi dvanaest županija s udjelima ukupnog broja zaposlenih koji se kreću od 1,0% (Virovitičko-podravski) do 3,0% (Međimurska), a manje od 1,0% udjela imaju Požeško-slavonska i Ličko-senjska županija.

5.3. Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu u 2021. godini prema sjedištu investitora po županijama

Svi poduzetnici ne ulažu u dugotrajnu imovinu. Od ukupnog broja poduzetnika, u Hrvatskoj je u 2021. godini samo 9,5% poduzetnika (13.767) investiralo u novu dugotrajnu imovinu.

U novu dugotrajnu imovinu u 2021. godini poduzetnici su uložili 29,9 milijardi kuna, odnosno 19,1% više nego prethodne godine. Najviše su investirali poduzetnici Grada Zagreba koji su u 2021. godini imali 52,0% ukupnih investicija poduzetnika Republike Hrvatske. Slijede poduzetnici Istarske županije sa 6,5%, Primorskogoranske sa 5,9%, Zagrebačka sa 5,4% i Splitsko-dalmatinska županija sa 5,2% u ukupnim investicijama poduzetnika Hrvatske. Najmanje su u 2021. godini investirali poduzetnici Ličko-senjske županije sa 0,5%, Požeško-slavonske sa

0,5%, Brodsko-posavske sa 0,7%, Šibensko-kninske sa 0,8%, Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske sa 0,8% te Virovitičko-podravska sa 1,0% udjela u ukupnim investicijama Hrvatske.

U 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, ukupni prihodi poduzetnika u RH povećani su za 20,8%, a investicije za 19,1%. Najveće povećanje investicija imala je Bjelovarsko-bilogorska županija te su investitori gotovo pet puta više investirali nego u prethodnoj godini.

Tablica 26. - Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu u 2021. godini prema sjedištu investitora po županijama

Županija	Poduzetnici investitori		Investicije			Prosječan iznos investicija po investitoru (u mil. kn)	Bruto investicije u dugotr. mater. i nemater. imovinu (u milijun. kn) ¹⁰
	Broj	Udjel u broju investitora (u %)	Investicije (u mil. kn)	Udjel u ukupnim invest. RH (u %)	Indeks 2018.=100,0		
Bjelovarsko-bilogorska	148	1,1	762	2,5	491,1	5,2	754
Brodsko-posavska	202	1,5	220	0,7	111,1	1,1	1.582
Dubrovačko-neretvan.	428	3,1	329	1,1	155,8	0,8	1.911
Grad Zagreb	4.799	34,9	15.550	52,0	110,3	3,2	12.837
Istarska	1.047	7,6	1.942	6,5	114,2	1,9	3.158
Karlovačka	321	2,3	328	1,1	113,5	1,0	709
Koprivničko-križevačka	199	1,4	387	1,3	90,0	1,9	3.158
Krapinsko-zagorska	314	2,3	379	1,3	76,1	1,2	679
Ličko-senjska	57	0,4	137	0,5	363,6	2,4	2.071
Međimurska	422	3,1	669	2,2	135,6	1,6	1.158
Osječko-baranjska	544	4,0	961	3,2	99,7	1,8	1.941
Požeško-slavonska	82	0,6	147	0,5	181,3	1,8	445
Primorsko-goranska	1.323	9,6	1.774	5,9	118,2	1,3	2.799
Sisačko-moslavačka	285	2,1	404	1,3	175,8	1,4	658
Splitsko-dalmatinska	1.271	9,2	1.548	5,2	124,1	1,2	3.625
Šibensko-kninska	195	1,4	231	0,8	73,7	1,2	590
Varaždinska	591	4,3	972	3,3	113,6	1,6	1.588
Virovitičko-podravska	74	0,5	313	1,0	201,1	4,2	1.091
Vukovarsko-srijemska	181	1,3	240	0,8	135,2	1,3	933
Zadarska	342	2,5	983	3,3	184,8	2,9	1.579
Zagrebačka	942	6,8	1.624	5,4	171,8	1,7	2.495
Ukupno Hrvatska	13.767	100,0	29.901	100,0	119,1	2,2	43.083

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

5.4 Dobit i gubitak razdoblja poduzetnika u 2021. godini po županijama

Uvijek je dio poduzetnika završavao poslovnu godinu s uspjehom – dobiti, dok je dio njih neuspješno poslovao – s gubitkom. Udjel dobitaša i gubitaša u ukupnom broju poduzetnika županija bio je, kao i proteklih godina, veoma raznolik. Tako je u 2021. godini najbolji omjer dobitaša i gubitaša bio u Brodsko-posavskoj županiji gdje je najmanji udio gubitaša (24,9%) i

¹⁰ Iskazivanje podatka na AOP poziciji 278 (Bruto investicije u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu – ukupno) propisano je GFlem od 2016. godine nadalje.

najviše dobitaša (75,1%), dok je najnepovoljniji omjer bio u Istarskoj županiji s najviše gubitaša (41,9%) i najmanje dobitaša (58,1%). U svim županijama brojčano prevladavaju poduzetnici koji su poslovali s dobiti nad onima koji su poslovali s gubitkom.

U odnosu na 2020. godinu, dobit razdoblja povećana je za 36,2%, uz smanjenje gubitka razdoblja za 29,0%. To je rezultiralo povećanjem konsolidiranog financijskog rezultata – neto dobiti za 109,6%, sa 21,4 milijarde kuna u 2020. na 44,8 milijardi kuna u 2021. godini.

Tablica 27. Broj poduzetnika (dobitaši i gubitaši), dobit i gubitak razdoblja te konsolidirani rezultat (neto dobit ili gubitak) poduzetnika po županijama u 2021. g. (iznosi u milijunima kn; udjeli u %; indeks: 2018.= 100,0)

Županija	Broj poduzetnika			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Neto financijski rezultat
	Ukupno	dobitaši	gubitaši	Iznos	Udjel	Indeks	Iznos	Udjel	Indeks	
Bjelovarsko-bilogorska	2.350	1.628	668	527	0,9	143,8	107	0,6	57,5	420
Brodsko-posavska	2.228	1.674	554	802	1,3	123,4	213	1,2	78,2	589
Dubrovačko-neretvanska	4.450	2.606	1.844	967	1,6	231,9	450	2,6	39,0	517
Grad Zagreb	47.956	31.356	16.600	31.388	50,7	134,3	7.771	45,5	67,6	23.617
Istarska	11.758	6.845	4.940	3.229	5,2	185,6	1.402	8,2	68,4	1.827
Karlovačka	2.534	1.685	849	1.129	1,8	143,2	237	1,4	76,9	892
Koprivničko-križevačka	2.029	1.452	577	879	1,4	116,3	220	1,3	262,2	659
Krapinsko-zagorska	2.587	1.848	739	1.121	1,8	121,5	166	1,0	85,7	955
Ličko-senjska	1.010	662	348	213	0,3	175,5	65	0,4	59,2	148
Međimurska	3.623	2.674	949	1.113	1,8	114,2	165	1,0	103,7	968
Osječko-baranjska	6.134	4.194	1.940	2.363	3,8	135,1	530	3,1	119,0	1.833
Požeško-slavonska	1.031	729	302	366	0,6	133,1	82	0,5	86,9	283
Primorsko-goranska	11.753	7.296	4.457	3.245	5,2	152,9	1.082	6,3	64,9	2.163
Sisačko-moslavačka	2.536	1.776	760	714	1,2	96,1	230	1,3	225,1	484
Splitsko-dalmatinska	15.908	9.835	6.073	4.072	6,6	128,8	1.510	8,8	56,8	2.562
Šibensko-kninska	2.727	1.611	1.116	648	1,0	168,0	430	2,5	76,8	218
Varaždinska	4.506	3.131	1.375	1.743	2,8	113,1	221	1,3	91,4	1.521
Virovitičko-podravaska	1.259	901	358	399	0,6	148,7	87	0,4	44,4	312
Vukovarsko-srijemska	2.392	1.771	621	1.252	2,0	131,4	158	0,9	46	4
1.094	5.650	3.483	2.167	1.515	2,4	178,1	437	2,6	56,3	1.078
Zagrebačka	9.811	7.077	2.734	4.213	6,8	128,8	1.518	8,9	159,0	2.695
Ukupno RH	144.259	94.288	49.971	61.918	100,0	136,2	17.082	100,0	71,0	44.385

Izvor: Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja

6. ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST U RH I VSŽ U 2021. GODINI

Unatoč nastavku pandemije bolesti COVID-19 i primjene mjera za zaustavljanje širenja bolesti, kretanja na tržištu rada u 2021. godini bila su značajno povoljnija u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom proljetnih i ljetnih mjeseci povoljnija epidemiološka situacija te ublažavanje mjera ograničavanja kretanja i poslovanja gospodarskih subjekata rezultiralo je povećanim zapošljavanjem, pa su kretanja na tržištu rada ostvarila uobičajenu sezonsku oscilaciju, koja se ogleda u povećanju broja zaposlenih i smanjivanju broja nezaposlenih u tom polugodišnjem razdoblju, te ponovnim padom zaposlenosti i porastom nezaposlenosti u jesenskim i zimskim mjesecima.

Gledano na ukupnoj godišnjoj razini povećana je aktivnost i zaposlenost stanovništva prema oba izvora podataka (administrativnom i Anketi o radnoj snazi) te je značajno smanjena registrirana nezaposlenost i u apsolutnome broju gotovo se izjednačila s anketnim brojem nezaposlenih. Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, temeljenim na administrativnim izvorima, godine 2021. u Republici Hrvatskoj prosječni broj zaposlenih povećao se za 2,1% u usporedbi s 2020. godinom. Istodobno, broj nezaposlenih smanjio se za 9,3%, što je u konačnici dovelo do povećanja ukupnoga broja aktivnog stanovništva za 1,1%.

Prema Anketi o radnoj snazi, koju provodi Državni zavod za statistiku u skladu s metodološkim pravilima Europskoga statističkog ureda (Eurostata), prosječni broj aktivnih stanovnika u Republici Hrvatskoj 2021. godine iznosio je 1.816.000 osoba, pri čemu je bilo 1.678.000 zaposlenih, a 138.000 nezaposlenih osoba. Broj zaposlenih povećao se za 21.000 osoba, što čini porast od 1,3%, a istodobno se povećao i broj nezaposlenih, za 3.000 osoba ili 2,2%.

Tablica 28. - Prosječni broj nezaposlenih osoba prema županijama u 2021. godini

Prosječni broj nezaposlenih osoba prema županijama u 2020. i 2021. godini					
Županija	2020		2021		Indeks 2020./2021.
	Broj	%	Broj	%	
Zagrebačka	6.629	4,4	6.267	4,6	94,5
Krapinsko-zagorska	2.670	1,8	2.387	1,7	89,4
Sisačko-moslavačka	9.251	6,1	7.845	5,7	84,8
Karlovačka	3.717	2,5	3.013	2,2	81,1
Varaždinska	2.950	2,0	2.462	1,8	83,5
Koprivničko-križevačka	2.239	1,5	2.002	1,5	89,4
Bjelovarsko-bilogorska	4.568	3,0	3.742	2,7	81,9
Primorsko-goranska	8.617	5,7	8.416	6,2	97,7
Ličko-senjska	1.982	1,3	1.672	1,2	84,4

Virovitičko-podravska	4.706	3,1	4.143	3,0	88,0
Požeško-slavonska	2.872	1,9	2.431	1,8	84,6
Brodsko-posavska	6.732	4,5	6.563	4,8	97,5
Zadarska	4.954	3,3	4.017	2,9	4.017
Osječko-baranjska	17.369	11,5	16.043	11,7	92,4
Šibensko-kninska	4.902	3,3	4.343	3,2	88,6
Vukovarsko-srijemska	7.606	5,0	6.651	4,9	87,4
Splitsko-dalmatinska	25.692	17,0	25.136	18,4	97,8
Istarska	5.676	3,8	4.412	3,2	77,7
Dubrovačko-neretvanska	6.355	4,2	5.353	3,9	84,2
Međimurska	2.435	1,6	2.151	1,6	88,3
Grad Zagreb	18.902	12,5	17.767	13,0	94,0
UKUPNO	150.824	100,0	136.816	100,0	90,7

Izvor: HZZ – Godišnjak 2021

6.1. Razina obrazovanja nezaposlenih osoba na području VSŽ

U obrazovnoj strukturi nezaposlenih najbrojnije su bile osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja u trajanju do 3 godine (2.356 osobe), a slijede osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 i više godina (1.854 osoba), osobe sa završenom osnovnom školom (1.391), osobe sa završenom gimnazijom (184), osobe sa završenim fakultetom i akademijom (369), osobe sa završenim prvim stupanjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (365), te osobe bez škole i s nezavršenom osnovnom školom (132).

6.2. Prosječan broj nezaposlenih osoba u VSŽ u 2021. godini

Vukovarsko-srijemska županija je tijekom 2021. godine prosječno mjesečno bilježila 6.651 nezaposlenu osobu, što u odnosu na 2020. godinu čini prosječno smanjenje od 12,6%.

U ukupnoj nezaposlenosti zemlje, Vukovarsko-srijemska županija je tijekom 2021. godine prosječno mjesečno participirala s 4,9%.

Tablica 29. Nezaposlenost od 2004. do 2021. u VSŽ (mjesečni prosjek)

Godina	UKUPNO	ŽENE	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike	SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina	Gimnazija	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i visoka škola	Fakulteti, Akademije, Magisterij, doktorat
2004.	20.183	11.098	956	5.557	8.986	3.573	536	303	263
2005	19.610	10.772	844	5.236	8.658	3.795	494	312	272
2006.	18.477	10.441	810	5.056	7.852	3.695	475	312	269

2007.	17.590	10.193	805	5.184	6.833	3.684	469	336	280
2008.	16.380	9.631	768	4.906	6.128	3.533	434	336	275
2009.	17.269	9.919	722	5.052	6.461	3.835	469	402	329
2010.	18.784	10.083	715	5.277	7.018	4.296	495	523	424
2011.	18.377	9.848	658	5.042	6.885	4.307	477	544	466
2012.	19.768	10.514	635	5.200	7.430	4.811	485	637	571
2013.	21.404	11.290	661	5.453	7.976	5.432	520	714	650
2014.	20.189	10.754	585	5.199	7.227	5.227	503	759	689
2015.	17.047	9.455	467	4.420	5.987	4.442	409	690	632
2016.	14.351	8.114	390	3.778	4.852	3.749	358	639	585
2017.	11.569	6.931	308	3.083	3.824	3.002	287	565	500
2018.	8.782	5.186	237	2.263	2.947	2.217	210	451	430
2019.	6.642	3.989	165	1.604	2.262	1.748	156	343	364
2020.	7.606	4.634	185	1.698	2.648	2.067	198	390	419
2021.	6.651	3.999	132	1.391	2.356	1.854	184	365	369

Izvor: HZZ – Područni ured Vukovar
Godišnjak 2021 str.10

Kod nezaposlenosti je i nadalje prisutan sezonski karakter, odnosno, tijekom ljetnih mjeseci nezaposlenost je niža, a tijekom zimskih mjeseci dolazi do većeg priljeva nezaposlenih, posebice onih koji su radili na sezonskim poslovima.

7. OBRRTNIŠTVO U RH I VSŽ U 2021. GODINI

Zakon o obrtu propisuje da je obrt samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 8. ovog Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Obrti u smislu ovoga Zakona su:

1. slobodni obrti za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit
2. vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj osposobljenosti, vezani obrti za obavljanje kojih se traži odgovarajuća srednja stručna sprema i vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži majstorski ispit
3. povlaštene obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom ovisno o djelatnosti.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, a za obavljanje povlaštenih obrta mora imati i povlasticu, odnosno dozvolu. Sukladno Zakonu o obrtu (NN br.

143./13.), obrtnicu izdaje nadležni županijski ured na čijem području će biti sjedište obrta, a povlasticu nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima, ovisno o djelatnosti obrta.

U prosincu 2021. godine, prema podacima Hrvatske obrtničke komore, **u RH je bilo aktivnih 96.620 obrta**, što čini 41,9% od ukupno aktivno gospodarskih subjekata u RH (ukupno aktivno 215,721 gospodarskih subjekata). Prema ustrojbenom obliku ostalih gospodarskih subjekata s 31.12.2021. u RH je bilo: društva s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) 98.630 ili 42,8%, jednostavna trgovačka društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) 33.791 ili 14,7%, dionička društva (d.d.) 723 ili 0,3%, podružnice inozemnih trgovačkih društava ili pojedinaca 465 ili 0,2%, javna trgovačka društva (j.t.d.) 184 ili 0,1% te ostalih pravno ustrojbenih oblika 135 ili 0,1% u udjelu svih aktivnih gospodarskih subjekata u RH.

Tablica br. 30. Aktivni obrti i trgovačka društva po županijama u 2021. godini

ŽUPANIJA	Trgovačka društva	Obrti	Ukupno	Udio		
				Trgovačka društva	Obrti	Ukupno
Zagrebačka	9.372	6.086	14.118	60,6%	39,4%	100%
Krapinsko-zagorska	2.318	2.885	4.744	44,6%	55,4%	100%
Sisačko-moslavačka	2.321	2.521	4.308	47,9%	52,1%	100%
Karlovačka	2.287	2.078	4.080	52,4%	47,6%	100%
Varaždinska	4.170	3.170	6.616	56,8%	43,2%	100%
Koprivničko-križevačka	1.942	1.699	3.264	53,3%	46,7%	100%
Bjelovarsko-bilogorska	2.224	1.231	3.240	64,4%	35,6%	100%
Primorsko-goranska	11.150	9.339	19.262	54,4%	45,6%	100%
Ličko-senjska	925	1.174	2.043	44,1%	55,9%	100%
Virovitičko-podravska	1.156	1.328	2.235	46,5%	53,5%	100%
Požeško-slavonska	946	1.179	1.934	44,5%	55,5%	100%
Brodsko-posavska	2.117	2.446	4.132	46,4%	53,6%	100%
Zadarska	4.967	4.952	9.145	50,1%	49,9%	100%
Osječko-baranjska	5.692	5.216	10.004	52,2%	47,8%	100%
Šibensko-kninska	2.330	3.473	5.622	40,2%	59,8%	100%
Vukovarsko-srijemska	2.197	2.422	4.215	47,6%	52,4%	100%
Splitsko-dalmatinska	14.176	12.263	25.009	53,6%	46,4%	100%
Istarska	10.622	8.413	18.130	55,8%	44,2%	100%

Dubrovačko-neretvanska	3.882	4.127	8.005	48,5%	51,5%	100%
Međimurska	3.374	1.496	4.588	69,3%	30,7%	100%
Grad Zagreb	45.760	19.122	61.027	70,5%	29,5%	100%
UKUPNO	133.928	96.620	215.721	58,1%	41,9%	100%

Izvor: Državni zavod za statistiku (DZS) Priopćenje 11.1.2/2.; stanje: 31.12.2021. - (podaci za trgovačka društva) KNJIGA OBRTNIKA – članova HOK-a; 31.12.2021. (podaci za aktivne obrte)

Najviše trgovačkih društava je registrirano u Gradu Zagrebu – 45.760, zatim u Splitsko-dalmatinskoj županiji – 26.439, Primorsko-goranskoj županiji – 20.489, Istarskoj županiji – 19.035, te Zagrebačkoj županiji – 15.458.

Najmanje aktivnih obrta je bilo u Požeško-slavonskoj županiji – 1.179, zatim u Ličko-senjskoj županiji – 1.174 (1,32%), u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – 1.231 itd. Iz ovih podataka je jasno da je broj aktivnih obrta u korelaciji sa veličinom županije, njenom gospodarskom snagom, te strukturom gospodarstva.

Aktivnih obrta prema obavljanju obrta koji djeluju tijekom cijele godine ima 81.154 što iznosi 91,60%, dok je obrta koji djeluju sezonski 7.486 odnosno 8,40%

Tablica br. 31. Aktivni obrti po županijama u 2021. godini

ŽUPANIJA	Aktivni obrti	Udio
Zagrebačka	6.086	6,3%
Krapinsko-zagorska	2.885	3,0%
Sisačko-moslavačka	2.521	2,6%
Karlovačka	2.078	2,2%
Varaždinska	3.170	3,3%
Koprivničko-križevačka	1.699	1,8%
Bjelovarsko-bilogorska	1.231	1,3%
Primorsko-goranska	9.339	9,7%
Ličko-senjska	1.174	1,2%
Virovitičko-podravska	1.328	1,4%
Požeško-slavonska	1.179	1,2%
Brodsko-posavska	2.446	2,5%
Zadarska	4.952	5,1%
Osječko-baranjska	5.216	5,4%
Šibensko-kninska	3.473	3,6%
Vukovarsko-srijemska	2.422	2,5%
Splitsko-dalmatinska	12.263	12,7%
Istarska	8.413	8,7%
Dubrovačko-neretvanska	4.127	4,3%
Međimurska	1.496	1,5%
Grad Zagreb	19.122	19,8%
UKUPNO	96.620	100%

Izvor: Knjiga obrtnika – članova HOK-a, 31.12.2021.

Uspoređujući Vukovarsko-srijemsku županiju s ostatkom RH prema broju aktivnih obrta VSŽ se nalazi u sredini, na 12. mjestu, s udjelom od 2,5% od svih aktivnih obrta u Hrvatskoj.

Gledajući pet slavonskih županija prema broju aktivnih obrta najviše ih je u Osječko-baranjskoj županiji – njih 5.216, zatim slijedi Vukovarsko-srijemska županija s 2.422 aktivnih obrta, Virovitičko-podravska s 1.328, Brodsko-posavska s 2.446 te na samom začelju Požeško-slavonska županija sa samo 1.179 aktivnih obrta što je ujedno i daleko najmanje u cijeloj Hrvatskoj.

Ako gledamo **cehovski ustroj** u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu, **struktura na razini RH** izgleda kako slijedi:

- proizvodno zanatstvo 8.282 (8,6%)
- uslužno zanatstvo 48.631 (50,3%)
- ugostiteljstvo i turizam 11.377 (11,8%)
- trgovina 9.000 (9,3%)
- prijevoz osoba i stvari 7.996 (8,3%)
- ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo 3.094 (4,0%)
- frizeri, kozmetičari, fitness 7.430 (7,7%)

Prema **cehovskom ustroju u Županiji** je poslovalo :

- proizvodno zanatstvo 252 obrta (10,4%)
- uslužno zanatstvo 1055 obrta (43,6%)
- ugostiteljstvo i turizam 236 obrta (9,7%)
- trgovina 248 obrta (10,2%)
- prijevoz osoba i stvari 127 obrta (5,2%)
- ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo 283 obrta (11,7%)
- frizeri, kozmetika, fitness, njega tijela 221 obrta (9,1%)

Prema spolu vlasnici obrta u Vukovarsko-srijemskoj županiji su pretežno muškarci sa 68,4% obrta odnosno njih 1.686, dok su žene vlasnici u 31,6% odnosno u 779 aktivnih obrta.

Gledajući starost vlasnika obrta u VSŽ najviše ih je u dobi između 35-44 godine s 31,7%, zatim između 45-54 s 28,6%, a najmanje je očekivano mladih do 24 godine 2% i starijih između 65-74 godine s 2,9%, te ostalih s 0,5% mlađih od 15 i starijih od 74 godine.

Tablica br. 32. Pregled vlasnika obrta prema spolu i dobi

ŽUPANIJA	Radnici zaposleni kod obrtnika				Ukupno		Udio u županiji	
	žene	udio	muškarci	udio			žene	muškarci
Zagrebačka	2.865	6,4%	3.807	7,4%	6.672	6,9%	42,9%	57,1%
Krapinsko-zagorska	1.727	3,8%	2.596	5,1%	4.323	4,5%	39,9%	60,1%
Sisačko-moslavačka	1.619	3,6%	1.766	3,4%	3.385	3,5%	47,8%	52,2%
Karlovačka	1.618	3,6%	1.639	3,2%	3.257	3,4%	49,7%	50,3%

Varaždinska	2.088	4,6%	3.164	6,2%	5.252	5,5%	39,8%	60,2%
Koprivničko-križevačka	1.071	2,4%	1.170	2,3%	2.241	2,3%	47,8%	52,2%
Bjelovarsko-bilogorska	1.211	2,7%	1.406	2,7%	2.617	2,7%	46,3%	53,7%
Primorsko-goranska	2.906	6,5%	3.584	7,0%	6.490	6,7%	44,8%	55,2%
Ličko-senjska	622	1,4%	762	1,5%	1.384	1,4%	44,9%	55,1%
Virovitičko-podravska	1.152	2,6%	1.228	2,4%	2.380	2,5%	48,4%	51,6%
Požeško-slavonska	712	1,6%	1.117	2,2%	1.829	1,9%	38,9%	61,1%
Brodsko-posavska	1.743	3,9%	2.064	4,0%	3.807	4,0%	45,8%	54,2%
Zadarska	2.278	5,1%	2.569	5,0%	4.847	5,0%	47,0%	53,0%
Osječko-baranjska	2.885	6,4%	3.122	6,1%	6.007	6,2%	48,0%	52,0%
Šibensko-kninska	1.221	2,7%	1.436	2,8%	2.657	2,8%	46,0%	54,0%
Vukovarsko-srijemska	1.990	4,4%	2.003	3,9%	3.993	4,2%	49,8%	50,2%
Splitsko-dalmatinska	5.383	12,0%	5.443	10,6%	10.826	11,3%	49,7%	50,3%
Istarska	3.451	7,7%	4.279	8,3%	7.730	8,0%	44,6%	55,4%
Dubrovačko-neretvanska	1.383	3,1%	1.590	3,1%	2.973	3,1%	46,5%	53,5%
Međimurska	983	2,2%	1.130	2,2%	2.113	2,2%	46,5%	53,5%
Grad Zagreb	6.040	13,4%	5.383	10,5%	11.423	11,9%	52,9%	47,1%
UKUPNO	44.948	100,0%	51.258	100,0%	96.206	100,0%	46,7%	53,3%

Izvor: HZMO, stanje 31.12.2021.; podatke obradila HOK

Kao što vidimo po broju i postotku zaposlenih u Hrvatskoj podjednako su zastupljena oba spola – muškarci čini 53,3% zaposlenih kod obrtnika dok žene čine udio od 46,7%. Vukovarsko-srijemska županija ne odstupa od omjera koji je u cijeloj Hrvatskoj, jedina je razlika što je više žena zaposlenih kod obrtnika nego muškaraca – 50,2% žena, prema 49,8%. muškaraca.

Prema evidenciji HZMO s 31.12.2021. godine ukupno je kod obrtnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji bilo zaposleno 3.993 radnika. Gledajući sveukupno zaposlene i vlasnike obrta u VSŽ je onda, u ovom sektoru, ukupno zaposleno 6.007 zaposlenika (37,9% vlasnici obrta, 62,1% radnici u obrtima).

Uzimajući ukupan broj zaposlenika i vlasnika obrta u cijeloj Hrvatskoj u sektoru obrtništva je zaposleno 186.696 osoba (48,5% vlasnici obrta, 51,5% radnici u obrtima). Ukupno zaposlenih u obrtima u Vukovarsko-srijemskoj županiji u odnosu na cijelu Hrvatsku je 3,21%.

Stručna osposobljenost predstavlja jednostavniji oblik stjecanja stručne spreme i provodi se za manje zahtjevna zanimanja, te je glavna prednost stručne osposobljenosti što vrlo brzo može

osposobiti kandidata za samostalno obavljanje obrta. U RH je tijekom 2021.. godine stručno osposobljeno 658 osoba što je više u odnosu na 2020. godinu kada je bilo 551 stručno osposobljenih osoba. U Vukovarsko-srijemskoj županiji samo 7 njih je položilo ispit o stručnoj osposobljenosti tijekom 2021. godine.

Majstorski ispiti se polažu za obavljanje vezanih obrta za koje se prema odredbama Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica („Narodne novine“ br. 42/8) traži majstorski ispit. Majstorska zvanja su vrlo cijenjena u Hrvatskoj i Europi. Ispit se prijavljuje pri područnim obrtničkim komorama, a polaže pred ispitnim komisijama Hrvatske obrtničke komore.

U 2021. godini majstorske ispite u RH položilo je 844 kandidata od čega 38 (4,5%) u Vukovarsko- srijemskoj županiji.. Obrtnička zanimanja s najviše položenih majstorskih ispita u RH su frizer (134), elektroinstalater (107), automehaničar (69) te kuhar (47).

Tablica br. 33. - Usporedba broja obrta u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2021.

Općina/grad	Broj obrta 30.06.2020.	Broj obrta 2021.
Andrijaševci	42	22
Babina Greda	48	44
Bogdanovci	9	7
Borovo	59	23
Bošnjaci	31	27
Cerna	70	44
Drenovci	53	37
Gradište	28	19
Gunja	44	41
Ilok	101	75
Ivankovo	113	57
Jarmina	22	8
Lovas	4	10
Markušica	11	13
Negoslavci	8	9
Nijemci	36	37
Nuštar	56	62
Otok	59	56
Privlaka	24	18
Stari Jankovci	26	26
Stari Mikanovci	33	29
Štitar	21	20
Tompojevci	22	14
Tordinci	14	34
Tovarnik	25	18
Trpinja	40	17
Vinkovci	593	750
Vođinci	21	14
Vrbanja	44	27
Vukovar	494	616
Županja	199	206
Ukupno	2235	2392

Izvor: Izradio autor

Ukupan broj obrtnika sa 31.12.2020 godine iznosio je 2235, a u prvih 6 mjeseci 2021. godine ukupan broj obrta u VSŽ se u odnosu na kraj 2020. godine povećao za značajan broj - 157 obrta. Vidljivo je da je najveći broj obrtnika registriran u gradovima, posebno u Vinkovcima i Vukovaru.

U 2021. godini broj obrta je najznačajnije porastao u Vinkovcima i to za 157 u odnosu na kraj 2020. godine, ostali gradovi također imaju povećanje broja obrta – Vukovar 122 novih, Županja 7 novih. Što se tiče općina s područja VSŽ broj obrta je otprilike jednak ili se povećao dok je do smanjenja došlo u triopćine – Lovas, Tordinci i Vrbanja.

8. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA RH I VSŽ U 2021. GODINI

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

U 2021., prema konačnim podacima statistike robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom, u usporedbi s 2020. ostvaren je porast izvoza i uvoza, vanjskotrgovinskog deficita te pokrivenosti uvoza izvozom. Ukupan izvoz Republike Hrvatske u 2021. iznosio je oko 144 milijarde kuna, što je u odnosu na 2020. povećanje za oko 32 milijarde kuna, odnosno za oko 29%.

Istodobno je ukupan uvoz iznosio oko 214 milijardi kuna i povećao se za oko 42 milijarde kuna, odnosno za oko 24% u usporedbi s 2020. Deficit robne razmjene s inozemstvom u 2021. iznosio je oko 70 milijardi kuna te je porastao za oko 16%, odnosno za oko 9 milijardi kuna u odnosu na godinu prije. Pokrivenost uvoza izvozom u 2021. iznosila je oko 67%, dok je u prethodnoj godini iznosila 65%.

Najvažnije tržište za Republiku Hrvatsku jest područje EU-a jer robna razmjena s državama članicama EU-a u 2021. čini oko 70% ukupnog izvoza, koji je u odnosu na 2020. porastao za oko 31%, te oko 77% ukupnog uvoza, koji je porastao za oko 20%. Najveći su vanjskotrgovinski partneri iz EU-a u 2021. Njemačka, Italija i Slovenija. Slovenija je zemlja partner u koju je izvezeno najviše robe u 2021., s udjelom od oko 13% ukupnog izvoza te ostvaruje porast za oko 58% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći udio uvoza robe u 2021. ostvaren je iz Njemačke, koji u ukupnom hrvatskom uvozu iznosi oko 15% i ostvaruje porast za 20% u odnosu na 2020. Italija je i nadalje jedna od najvažnijih zemalja partnera u ukupnoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske, s udjelom od oko 13% ukupnog izvoza i također od oko 13% ukupnog uvoza u 2021.

U 2021. robna razmjena s trećim zemljama čini oko 30% ukupnog izvoza, koji je porastao za oko 23% i oko 23% ukupnog uvoza, koji je porastao za oko 39% u usporedbi s 2020. Najveći vanjskotrgovinski partneri izvan EU-a s kojima je Republika Hrvatska u 2021. ostvarila robnu razmjenu jesu Bosna i Hercegovina, SAD te Srbija. Gotovo 9% ukupnoga hrvatskog izvoza u

2021. ostvareno je u Bosni i Hercegovini i on je u odnosu na prethodnu godinu porastao za oko 28%, dok je uvoz porastao za oko 46%.

Izvor podataka za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, odnosno državama nečlanicama EU-a, jesu Jedinственe carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske dobiva od Carinske uprave Republike Hrvatske kontrolirane Jedinственe carinske deklaracije u obliku slogova.

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje odnosno uvozi u zemlju. U podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su i izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje na bruto osnovi. Statistička vrijednost robe jest vrijednost robe na hrvatskoj granici. Iznosi u stranim valutama preračunati su u kune, eure i američke dolare primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke.

Tablica br. 34. - VRIJEDNOST ROBNE RAZMJENE REPUBLIKE HRVATSKE (u mil. EURO-a)

Godina	Izvoz	Uvoz	Pokrivenost uvoza izvozom	Deficit
2008.	9.585,1	20.817,1	46,0	-11.232,0
2009.	7.529,4	15.220,1	49,5	-7.690,7
2010.	8.905,2	15.137,0	58,8	-6.231,8
2011.	9.582,2	16.281,1	58,8	-6.699,0
2012.	9.628,5	16.215,9	59,4	-6.587,4
2013.	9.589,4	16.527,9	58,0	-6.938,5
2014.	10.368,8	17.129,4	60,5	-6.760,6
2015.	11.527,9	18.482,9	62,4	-6.955,0
2016.	12.316,6	19.711,9	62,5	-7.395,3
2017.	13.983,2	21.807,6	64,1	-7.824,4
2018.	14.543,4	23.747,6	61,2	-9.204,1
2019.	114.208,5	184.271,4	100	-70.062,9
2020.	10.677,2	16.841,4	63,4	-6 164 1
2021	19.123,5	28.419,6	67,0%	-9 296,1

Izvor : DZS

Promatrajući ukupan izvoz Republike Hrvatske u prvih jedanaest mjeseci 2021., najviše je izvezeno nafte i naftnih derivata, u vrijednosti od 11,2 milijarde kuna, električnih strojeva, aparata i uređaja, u vrijednosti od 9,6 milijardi kuna, te medicinskih i farmaceutskih proizvoda, u vrijednosti 7,0 milijardi kuna.

U istom razdoblju 2021. najviše je uvezeno, nafte i naftnih derivata, u vrijednosti od 14,1 milijarde kuna, cestovnih vozila, u vrijednosti od 12,6 milijardi kuna, te medicinskih i farmaceutskih proizvoda, u vrijednosti od 10,9 milijardi kuna. Proizvodnja koksa i rafiniranih

naftnih proizvoda, kao dio Prerađivačke industrije, s udjelom od oko 5% u ukupnom uvozu, najviše je pridonijela povećanju uvoza, i to za oko 26% u odnosu na 2018.

8.1. Vanjskotrgovinska razmjena na razini VSŽ u 2020. godini

U ukupnom izvozu Republike Hrvatske u 2020. godini što su posljednji trenutno dostupni podaci HGK-a, VSŽ je participirala s 2,0% što je minimalno povećanje u odnosu na 2019. godinu kada je udio iznosio 1,9%.

Tablica br. 35 - Robna razmjena Vukovarsko-srijemske županije

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Robni izvoz,000 EUR	184.136	187.314	180.772	221.683	288.199	285.414	262.216
Robni uvoz, 000 EUR	420.900	397.325	349.099	430.170	476.006	448.873	352.360
Saldo robne razmjene, mil EUR	-236.764	-210.011	-168.327	-207.889	-187.807	-163.459	-90.144
Udio izvoza županije u izvozu RH, %	1,8	1,6	1,5	1,6	2	1,9	2,0
Udio uvoza županije u uvozu RH, %	2,5	2,1	1,8	2,0	2	1,8	1,9
Rang u RH po vrijednosti izvoza	13.	15.	15.	15.	14.	14.	14.
Vrijednost izvoza per capita, EUR	1.062	1.107	1.090	1.392	1.810	1.849	1.855
Rang u RH po izvozu per capita	16.	16.	17.	16.	15.	15.	15.

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada:HGK

8.2. Robna razmjena Vukovarsko-srijemske županije po djelatnostima u 2021. godini

Kod uvoza je situacija nešto drugačija i tijekom 2021. godine najznačajniji partneri naših uvoznika su dolazili iz Mađarske, Italije, Njemačke i Slovenije. Iz tablice je vidljivo da je uvoz djelatnosti opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija značajno porastao i sada čini gotovo polovinu uvoza VSŽ –43,44%, slijede trgovina na veliko in a malo sa 23,15% i prerađivačka industrija sa 21%.

Tablica br. 36. Prikaz uvoza i izvoza Vukovarsko-srijemske županije po djelatnosti

		Vrijednosti izvoza, 000 HRK	Udio	Vrijednosti uvoza, 000 HRK	Udio
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	277.890	13,8	60.929	2.5
C	Prerađivačka industrija	1.480.077	73.5	751.092	30.6
D	Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	162.935	8.0	782.776	31.9
G	Trgovina na veliko in a malo; popravak motornih vozila i motocikala	362.962	18.0	855.320	34.9

M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	6.629	0,3	4.658	0,2
	UKUPNO	2.012.880	100,0	2.454.775	100,0

Izvor: DZS; obrada: HGK

9. ŽUPANIJE I FONDOVI EU

Gledajući gospodarstvo moramo se dotaknuti i EU fondova. Iz europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) za razdoblje 2014. – 2020. godine Republici Hrvatskoj je na raspolaganju ukupno 10,7 milijardi eura (81,56 mlrd. kn).

Do 15. rujna 2020. godine ugovoreni su projekti u vrijednosti od 10,98 milijardi eura (83,48 milijardi kuna) odnosno 102,4% dodijeljenih sredstava. Ukupno je isplaćeno 4,35 milijardi eura (33,08 milijardi kuna) odnosno 40,6% dodijeljenih sredstava te je ovjereno 3,7 milijardi eura (27,86 milijardi kuna) odnosno 34,2% dodijeljenih sredstava.

Operativni program Konkurentnost i kohezija koji ima najveću alokaciju od 6,83 milijarde eura (51,92 milijarde kuna) ima najbolji postotak ugovorenosti sredstava od 110,8% ukupno raspoložive alokacije, dok najbolji postotak isplaćenih sredstava bilježi Program ruralnog razvoja (59,0%).

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU objavilo je pregled i ugovorenih sredstava iz fondova Europske unije po županijama za sva tri operativna programa (OP Konkurentnost i kohezija, OP Učinkoviti ljudski potencijali i Program ruralnog razvoja) u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Ukupan iznos ugovorenih EU sredstava u razdoblju od 2017. do 2021. godine iznosio je 1070 milijarde kuna, odnosno približno 85% iznosa koji je u financijskom razdoblju 2014.-2020. na raspolaganju Hrvatskoj iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Poseban osvrt stavljamo na Slavoniju i provedbu projekta Slavonija, Baranja i Srijem koji je MRRFEU pokrenulo za pet slavonskih županija. Ovim projektom se za slavonske županije iz fondova EU osigurava 18,75 milijardi kuna (2,5 milijardi eura). Sredstva su namijenjena za ulaganje u poduzetništvo, poljoprivredu, obrazovanje, zdravstvo, istraživanje i razvoj, vodoopskrbu i odvodnju, kulturnu i prirodnu baštinu, sektor prometa, unutarnje plovne putove i energetiku.

U odnosu na prethodnu sjednicu Savjeta održanu u listopadu 2020. godine u Našicama, ostvaren je značajan napredak u isplaćenim sredstvima za projekte ugovorene na području Slavonije, Baranje i Srijema. Od 30. lipnja 2020. do 30. rujna 2021. isplaćeno je ukupno 10,3 milijardi kuna. Postignut je i napredak u ugovaranju projekata na području Slavonije, Baranje i Srijema te je u razdoblju od 31. kolovoza 2020. do 30. rujna 2021. ostvaren porast od 2,05 milijardi kuna ugovorenih sredstava te je ukupno do sad ugovoreno 18,58 milijardi kuna.

Usvojena je nova karta regionalnih potpora koja u odnosu na prethodnu podjelu donosi promjenu u broju NUTS 2 regija, kojih će po novom biti četiri, što će omogućiti značajno povišenje stopa sufinanciranja za sve regije. Poduzetnici iz regije Panonska Hrvatska će od 1. siječnja 2022.

ostvarivati pravo na 50% regionalnih potpora što je za 25 % više nego sada. Također, pozdravlja se unaprjeđenje i donošenje novog indeksa razvijenosti kojim će se sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje imaju vrijednost indeksa veću od 103, razvrstati u područje iznadprosječne razvijenosti, dok će jedinice koje imaju vrijednost indeksa manju od 103 biti svrstane u područje ispodprosječne razvijenosti.

Posebno se ističe formiranje Integriranog teritorijalnog operativnog programa koji predstavlja novi pristup teritorijalnom razvoju. Vodeći se politikom ravnomjernog regionalnog razvoja napušta se koncept odabira pojedinih nerazvijenih područja te će se svim regijama omogućiti jednaku priliku za korištenje fondova. Definiran je način kojim će se regije razvijati intenzivnijim povezivanjem urbanih i ruralnih područja te podrškom procesu industrijske tranzicije. Također, prioritet narednog 2021. – 2027. financijskog razdoblja je realizacija strateških projekata iz Dodatka II. Razvojnog sporazumu za područje Slavonije Baranje i Srijema.

Planom za industrijsku tranziciju Panonske Hrvatske namjerava se ojačati konkurentnost regionalnog gospodarstva putem dodatnih ciljanih ulaganja u razvoj prioritetnih sektora: prehrambeno-prerađivačka industrija, drvoprerađivačka industrija, metalo-prerađivačka industrija, sektor informacijsko-komunikacijskih tehnologija i sektor turizma. U okviru Integriranog teritorijalnog programa 2021.-2027. za industrijsku tranziciju alocirano je ukupno 400 milijuna eura od čega 160 milijuna eura za Panonsku Hrvatsku. Glavnina će biti usmjerena na jačanje prioritetnih niša u okviru regionalnih lanaca vrijednosti s naglaskom na aktivnosti koje pokazuju potencijal za otkrivanje tehnoloških i tržišnih mogućnosti, kao i prelijevanje učinka na ostale dijelove Hrvatske.

Kroz Programa ruralnog razvoja na području pet slavonskih županija uloženo je preko 5,9 milijardi kuna čime je osigurana potpora za 64 projekta izgradnje i/ili rekonstrukcije farme, 23 plastenika i staklenika, 18 projekata podizanja novih nasada, 6 uljara, 24 projekta prerade primarnih poljoprivrednih proizvoda i 13 mesnica, potaknut je razvoj 1.593 mala poljoprivredna gospodarstva i 544 mlada poljoprivrednika, obnovljeno je i izgrađeno 55 dječjih vrtića, 890 projekta ulaganja u fizičku imovinu u području poljoprivrede, financirano je 11 sustava navodnjavanja, razminirano je 596 ha poljoprivrednog zemljišta, ugovoreno je 109 projekata ulaganja u obnovljive izvore energije, uloženo je u 19 projekata gradnje javnih sustav za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje, provedeno je 119 projekata za razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma, odobreno su 154 mikro i 342 mala zajma poljoprivrednicima kroz financijske instrumente, očuvano je 12.784 i otvorena (ili se planira otvoriti) 3.064 radnih mjesta. U vidu uspješne provedbe poljoprivredne politike Savjet podržava daljnja sufinanciranja infrastrukturnih projekata kroz Potpore javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima koje će biti uključene u Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2027. godine.

Predstavljen je napredak u ugovaranju i provedbi projekata Europskog socijalnog fonda na području pet Slavonskih županija. Ukupno je iz ESF-a ugovoreno 2,3 milijarde kuna za 912 projekata, a do sada je isplaćeno korisnicima 1,3 milijarde kuna. Kao značajni projekti istaknuti su projekti Zaželi programa (842 milijuna kuna), Pomoćnici u nastavi za učenike s teškoćama, uspostava i rad regionalnih centara kompetencija. Savjet podržava daljnja ulaganja u vidu novog ESF+ programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. Prvi nacrt programa dostavljen je u

srpnju 2021. Europskoj komisiji te su u tijeku pregovori s Europskom komisijom oko sadržaja programa. Hrvatska na raspolaganju ima 2,2 milijarde eura za ulaganja u poticanje zapošljavanja, obrazovanje i cjeloživotno učenje, socijalno uključivanje najranjivijih skupina u društvu te u zdravstvo u novom sedmogodišnjem razdoblju. Poseban naglasak bit će na zapošljavanju mladih te na ulaganju u suzbijanje dječjeg siromaštva i materijalne deprivacije.

10. ZAKLJUČAK

Prema podacima iz godišnjih financijskih izvještaja i u 2021. godini su se nastavili pozitivni trendovi pokazatelja rezultata poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Gospodarstvo Vukovarsko-srijemske županije u 2021. godini ostvarilo je ukupne prihode od 35,12 milijardi kuna što je povećanje od 56,85% u odnosu na 2020. godinu kada su tvrtke ostvarile 22,39 milijardi kuna ukupnog prihoda.

Ukupni rashodi su u 2021.godini iznosili 33,94 mlrd u odnosu na isto razdoblje 2020. godini kada su iznosili 21,64 mlrd, time bilježimo rast rashoda u iznosu od 56,83%.

Dobit razdoblja u iznosu od 1.252.000.000,00 kuna ostvarilo je 1252 poduzetnika, dok je gubitak razdoblja od 158 mil. kuna iskazao 185 poduzetnik. Bitno je istaknuti da je u konačnici ostvaren pozitivan financijski rezultat u iznosu od 1.094.000.000,00 kuna.

U 2021. godini povećao se i broj poduzetnika za 3,9%, s 2.104 na broj od 2.180 a rastao je i broj zaposlenih u tvrtkama s 17.842 na 20.139, odnosno povećan je za 12,9 %.

Također i kretanja na tržištu rada u 2021. godini pokazuju da je na ukupnoj godišnjoj razini povećana aktivnost i zaposlenost stanovništva prema oba izvora podataka (administrativnom i Anketi o radnoj snazi) te je značajno smanjena registrirana nezaposlenost i u apsolutnome broju gotovo se izjednačila s anketnim brojem nezaposlenih. Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, temeljenim na administrativnim izvorima, godine 2021. u Republici Hrvatskoj prosječni broj zaposlenih povećao se za 2,1% u usporedbi s 2020. godinom. Prosječan broj registriranih nezaposlenih osoba u Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2021. godini je 6.651 na gotovo identičnoj je razini u usporedbi sa prethodnom godinom. Ako usporedimo broj nezaposlenih na međugodišnjoj razini, odnosno, ako svaki mjesec usporedimo sa istim mjesecom 2020. godine, vidimo da se tijekom cijele 2021. godine održava jeknak postotak nezaposlenih osoba.

U ukupnom izvozu Republike Hrvatske u 2021. Godini, VSŽ participira sa 1,9 % što je minimalno smanjenje u odnosu na 2020. godinu kada je udio iznosio 1,98%. Vrijednost izvoza po stanovniku u 2021. godini u Vukovarsko-srijemskoj županiji je iznosila 1.875 €

Prosječna mjesečna obračunata neto plaća po radniku u RH u 2021. godini (x mjesec) iznosila je 7.140 kn, što je nominalno 1,8% više nego 2020., dok je u našoj županiji prosječna mjesečna

neto plaća po zaposlenom iznosila 6.394 kn, te predstavlja porast za 9,97 % u odnosu na 2020.godinu.

Pored ovih dobrih pomaka i pokazatelja pred gospodarstvom Vukovarsko-srijemske županije su i dalje veliki izazovi, jer postojeća struktura gospodarskih aktivnosti nije u mogućnosti proizvesti željene i potrebne stope rasta.

Za poboljšanje trenutnog stanja i postizanja još boljih rezultata nužno je pokrenuti nove investicijske cikluse. Bitno je istaknuti da na području županije postoji razvijena poduzetnička infrastruktura (poduzetničke potporne institucije, poduzetničke zone koje su spremne primiti investitore po povoljnim uvjetima, inkubatori), financijska sredstva po primjerenim uvjetima su sve dostupnija i ono na čemu svi moramo zajednički raditi jeste stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja i poticanje privatne inicijative i poduzetništva.

Županija raspolaže sa vrlo atraktivnim i trenutno vrlo aktualnim gospodarskim potencijalima (poljoprivredno zemljište, šume, nafta i zemni plin, prometni položaj, ljudski potencijal). Međutim, da bi ti resursi bili u funkciji razvoja, nužno je da njima upravljaju ili gospodare zajednica ili poduzetnici koji će ih znati usmjeriti u projekte od kojih će svi imati koristi – i država i regionalna i lokalna zajednica i poduzetnik.